

Roverie
fall-winter08

Roverie
fall-winter08

Naisten vaatemallisto

Veera Virtanen

Opinnäytetyö

Lahden ammattikorkeakoulu

Muotoiluinstituutti

Muoti ja vaate suunnittelu

Kevät 2009

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössäni suunnittelin naisten vaatemalliston ReVerie, kaudelle syksy-talvi 2008 - 2009.

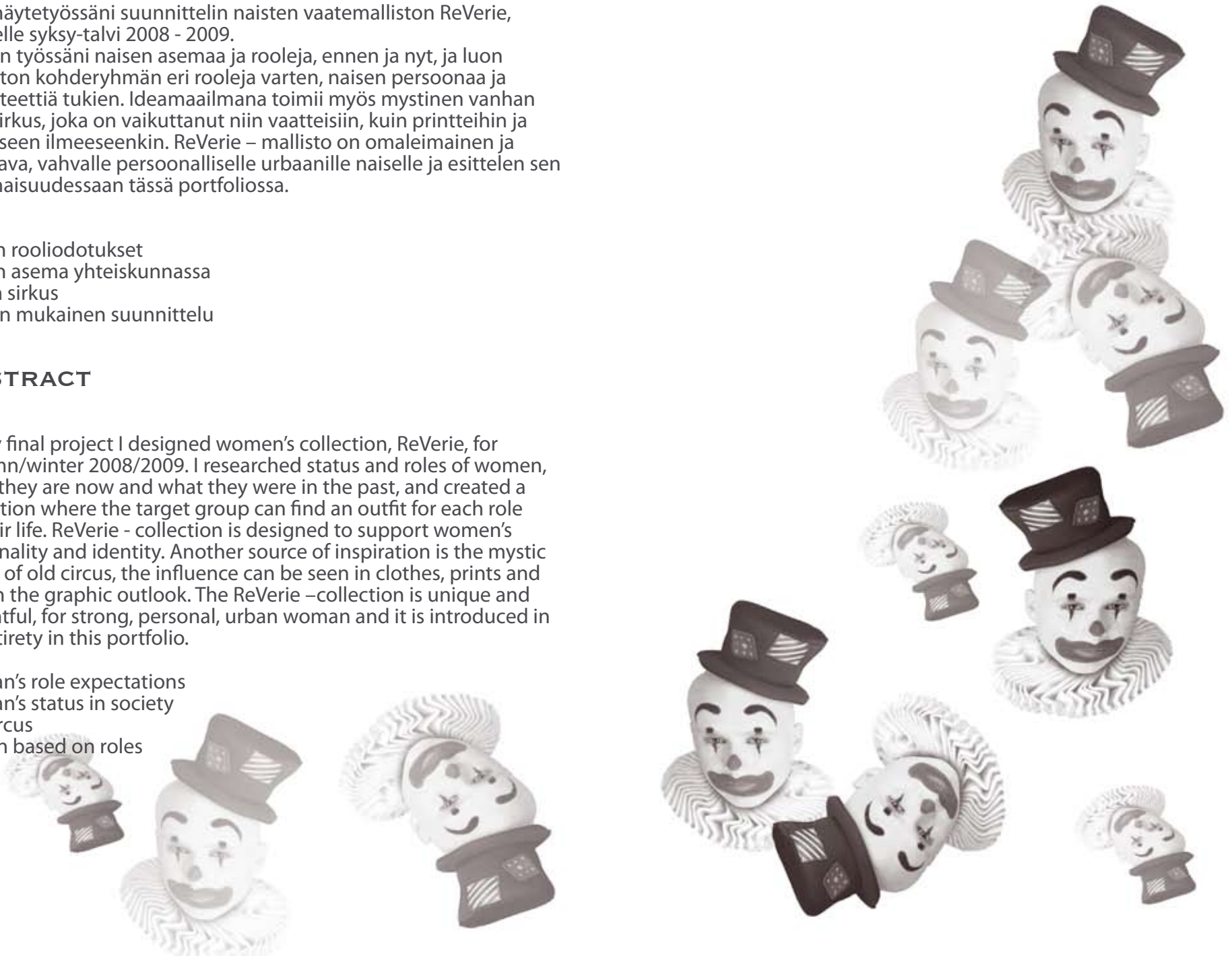
Pohdin työssäni naisen asemaa ja rooleja, ennen ja nyt, ja luon malliston kohderyhmän eri rooleja varten, naisen persoonaa ja identiteettiä tukien. Ideamaailmana toimii myös mystinen vanhan ajan sirkus, joka on vaikuttanut niin vaatteisiin, kuin printteihin ja graafiseen ilmeeseenkin. ReVerie – mallisto on omaleimainen ja oivaltava, vahvalle persoonalliselle urbaanille naiselle ja esittelen sen kokonaisuudessaan tässä portfolioissa.

naisen rooliodotukset
naisen asema yhteiskunnassa
vanha sirkus
roolien mukainen suunnittelu

ABSTRACT

As my final project I designed women's collection, ReVerie, for autumn/winter 2008/2009. I researched status and roles of women, what they are now and what they were in the past, and created a collection where the target group can find an outfit for each role in their life. ReVerie - collection is designed to support women's personality and identity. Another source of inspiration is the mystic world of old circus, the influence can be seen in clothes, prints and also in the graphic outlook. The ReVerie -collection is unique and insightful, for strong, personal, urban woman and it is introduced in its entirety in this portfolio.

woman's role expectations
woman's status in society
old circus
design based on roles

SISÄLLYS

tiivistelmä	5
abstract	5
sisällys	7
johdanto	8
kurkistus esiripun taa -inspiraation lähteillä	10
naisen asema muuttuvassa maailmassa	12
muuttuva perhe	12
naisen asema Suomessa	16
naisen roolit	18
mitä ovat roolit?	18
naista koskevat myytit	20
naisen sukupuoliroolit	20
naisen seksuaalinen rooli	21
sosiaalinen elämä.	22
äitiys	22
nainen työelämässä Suomessa	23
suomalaisen naisen identiteetti ja pukeutuminen	24
lähtökohdat ja kohderyhmä	26
suunnittelun lähtökohdat, syyt ja tavoitteet	26
kohderyhmä	27
prosessin kuvaus	28
malliston roolijako	28
malliston ideamaailma	30
suunnittelu	31
tuotteet	32
printit ja painokuosit	34
värimaailma	37
materiaalit ja tekniikat	38
nimi ja graafinen ilme	39
arviointi	74
arviointi	74
malliston tulevaisuus	75
lähteet	76
kiitokset	77

JOHDANTO

Aiheena opinnäytetyössäni on naisten monipuolinen casual – vaatemallisto kaudelle syksy-talvi 2008 - 2009. Mallisto on jaettu neljään eri osaan kohderyhmänsä tarpeita ja elämän eri rooleja mukaillen.

Ideana on, että persoonallinen, tyyliilleen uskollinen kohderyhmän edustaja, löytää oman tyyllisen asukokonaisuuden mallistosta joka elämänsä osa-alueelle. Malliston kohderyhmän nainen on työelämässä uusi, lapseton, boheemi kaupunkilainen ja työssäni käytän roolijakoa, joka perustuu pääsääntöisesti omiin havaintoihini ja tulkintaan. Roolit ovat; työteliäs, vapaa, edustaja. Casual - vaatteiden ohessa, tanssija –roolille kuuluvat vaatteet edustavat juhlavampaa linjaa.

Suunnittelun ideamaailmana toimii vanhan ajan sirkus, josta kumpuava haikeus, teatraalisuus, mystisyys ja yllätyksellisyys. Se on tuonut omaleimaisuuttaan väreihin, muotoihin ja pintoihin. Vahvimmin teema näkyy printeissä, jotka nekin välttävät ilmeistä ja pilkistävät toisten kankaiden alta tai hehkuvat niiden lävitse.

Hain tunnelmaa 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun kuvamateriaaleista ja sen ajan sirkuksesta kertovista kirjoista. Teen selkeän eron mielikuviin riemukkaasta ja värikkästä sirkuksesta, korostaen mallistooni vaikuttanutta näennäisyyden alta paljastuvaa todellisuutta. En näe sitä maailmaa, joka aikalaiselle katsojalle on välittynyt ja joka on nauttinut täydellisiksi hiotuista esityksistä, ihmetellen tuon ajan sirkuksen mukana kulkeneita kummajaisia. Minun innoitukseni on silloisen sirkuselämän kääntöpuolella – irtolaisuudessa, elon raadollisuudesta, vahvan meikin ja kestohymyn takana paljastetuissa todellisissa väsyneissä kasvoissa ja känsäisissä käsissä.

Malliston teemaan ei kuitenkaan kuulu ilottomuus ja synkeys, vaan mukana pilkahtelee toivo, hämmentynyt ilo ja omalaatuinen

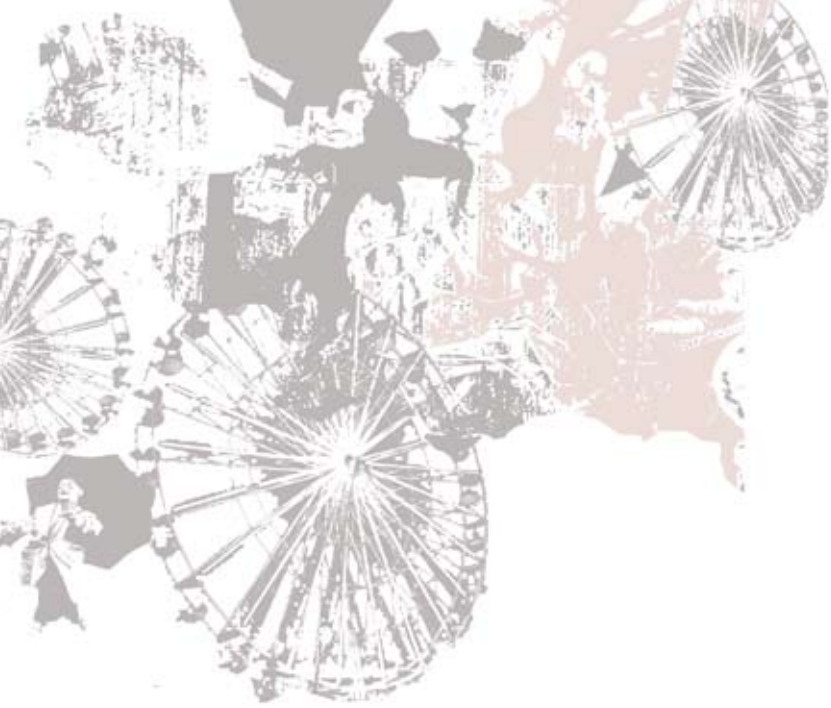
huumori. Värit ovat mystisyudessaan tummat ja hallitsevat harmaan eri sävyt ja musta pohjustavat mallistoa, perustuen mustavalkoisiin valokuviin.

Suunnittelussa lähtökohtina olevat roolit ja vanhan ajan sirkusmaailma kietoutuvat osittain yhteen.

Nykypäivänäkin oma minä usein joudutaan piilottamaan muulta maailmalta ja pakenemme naamioiden ja roolien taakse. Eri rooli vaatii usein, aivan kuin näyttämölle astuessa, oman asunsa ja hahmonsä, ja usein yleisön painostuksesta ja halustamme miellyttää muita olemme vaarassa hukata oman minän ja rohkeuden olla oma itsemme. Malliston kohderyhmän uraputkeen suuntautuva nainen on vaarassa joutua elämään yksinomaan työlleen. Niin kuin sirkustyöläiset tuolloin, nykymaailmassa ollaan yhä useammin juurettomia ja joudutaan työn perässä kauaksi kotoa.

Pohjana mallistolle olenkin tutkinut naisen vallitsevia rooleja ennen ja nyt, sekä naisen vapautumista ja sen mukanaan tuomia ongelmia, kuten nykypäivän naisen kohtaamat kasvavat haasteet elämän eri osa-alueilla. Malliston yksi haasteista onkin mukailla elämän eri rooleja, mutta säilyttää yhtenäisyys tukemalla tyyllillisesti käyttäjänsä persoonaa joka tilanteessa.

KURKISTUS ESIRIPUN TAA

– INSPIRAATION LÄHTEILLÄ

Sirkus on aina kiehtonut ihmisiä, varsinkin sirkuksen kulta aikana, 1800 – luvulla ja 1900 luvun alussa. Nykypäivän sirkukseen liitetään huimat temput, hiotut tekniikat ja taidokkaat alansa ammattilaiset, mutta enää sirkukseen ei liitetä samaa mystisyyttä, selittämätöntä taikuutta ja kohahduttavia ihmis- ja eläinmaailman kummallisuuksia. Sirkus on korkeatasoista viihdettä, ja harvemmin suuret sirkukset enää toteuttavat maata tai maita kiertäviä näytöksiä.

Sirkus sanan alkujuuret ovat kreikan kielessä, jossa kirkos merkitsee pyöreää. Sirkus sanan nykyisessä merkityksessä on kuitenkin peräisin latinan kielestä sanasta circus. Termiä käytettiin kuvaamaan pyöreää esiintymisaluetta.

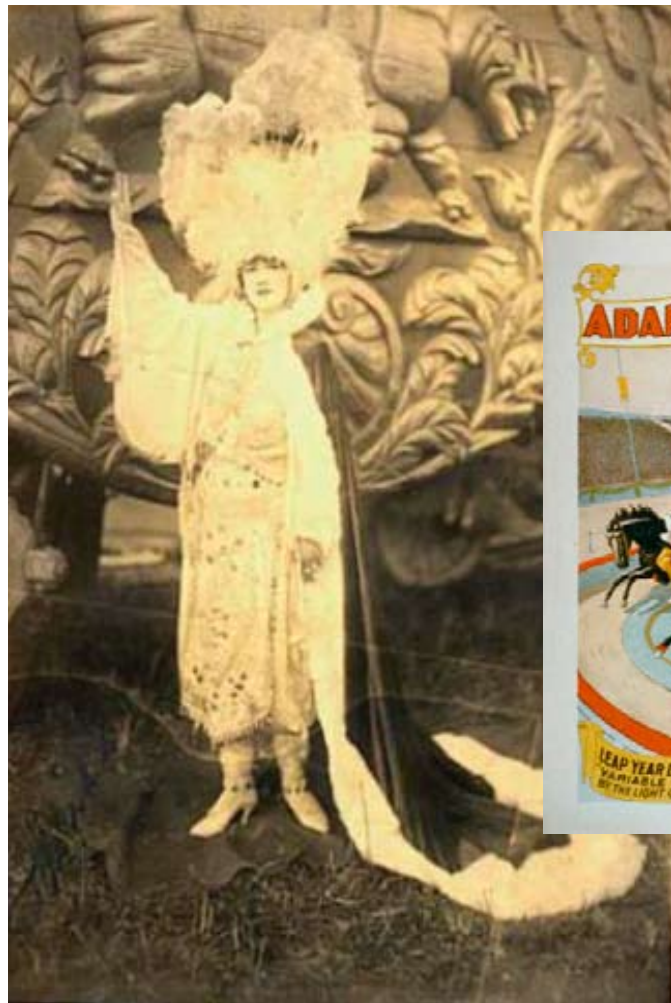
Antiikin Roomassa sirkuksissa esitettiin valjakkokilpailuja. Rooman valtakunnan luhistuessa kuoli myös silloinen sirkusperinne lähes kokonaan. Idässä Bysantissa kuitenkin kilpa-ajot jatkuivat edelleen.

Uudella ajalla, renessanssin aikaan, trubaduurit alkoivat esiintyä markkinoilla ja juhlissa. Mukaan seuraan liittyivät muun muassa karhun kesyttäjiä ja nuorallatanssijoita. Varsinainen sirkus syntyi kuitenkin vasta 1700- luvun lopussa, jolloin ensimmäisen sirkuksen perusti Lontooseen Philip Astley.

(<http://fi.wikipedia.org/wiki/Sirkus>)

Freedman, Jill :Circus days.
Harmoy Books, 1975.

<http://3.familyoldphotos.com/photo/pennsylvania/1557/unknown-circus-lady>

<http://www.peterpappas.com/docs/lessons13/13-13.htm>

Sirkus kehittyessään täyteen kukoistukseensa, täytyi sen kannattavuutensa vuoksi alistua liikkuvuuden, tehokkuuden ja nopeuden vaatimukseen, kertoo Jean- Michel Guy kirjassaan "Sirkuksen vallankumous", Like 2005. Rautateitä sirkus alkoi hyödyntää 1800 – luvun puolivälissä ja lähtivät tuon ajan kehitykseen mukaan; loputtomaan varustelu- ja aistihoukutuskilpaan. Sirkuksista tuli valtavia rakennelmia ja menestys alkoi vaatia seurueilta äärimmäistä liikkuvuutta. Seurue saattoi matkustaa sataakin mailia yössä. Aamuvarhain seurue pystytti teltan, järjesti katuparaatin, esitti esityksen tai kaksi tai kolme, ja jo samana iltana he purkivat kulissit ja pakkasivat ne junaan matkaten seuraavaan kohteeseen. Sama jatkui, joka aamu ja ilta, kuukausia kestävien kiertueiden ajan.

Sähkön saapuessa sirkukseen, paljastettiin ihmiskeho kaikessa karkeudessaan. Valoa hyväksikäyttäen saapuivat estradeille myös paljetit ja sulat, jotka koristivat sirkusasuja. Syntyi 1900 – luvun sirkuksen pinnallinen ja teennäinen ilme. Sirkus imi itseensä vaikutteita ja yhdisti itseensä häikäilemättömästi muualla kehittyneitä taidemuotoja. 1800 – luvun lopulla sirkus käytti kolonialismia hyväkseen valjastamalla viidakon omaan käyttöönsä ja hyödyntäen ihmisten eksotiikan nälkää. Eläintenkesyttäjien muassa sirkukseen saapui käsitys vieraudesta ja sen mukana myös pelko, säikähähdys ja vaaran tunne. Sirkus kosiskeli yleisöä ekshibitionismilla ja absurdiuteen saakka menevällä suuruudenhulluudella. Se esitti yleisölle omituisia kuvaelmia, jotka yhdistivät ihmisille hämmäntävästi tuttua ja outoa. (Guy, 2005, 64 - 71)

Malliston inspiraation lähteenä vaikutti vanha sirkus, mielikuvieni vapaasti värittämä maailma, johon ovat vaikuttaneet kliseiset stereotyyppit, elokuvat ja televisiosarjat. Oman kuvani tuosta ajasta on muotoutunut omanlaisekseen, osin perustuen todelliseen faktaan.

NAISEN ASEMA MUUTTUVASSA MAAILMASSA

Muuttuva perhe

Naisen asemaa perheessä ja yhteiskunnassa pohtii Anne Ollila artikkelissaan "Emäntä, äiti vai kotirouva? Nainen muuttuvassa perheessä". Nykyään hallitseva perhemuoto ydinperhe oli hyvin toisenlainen "perhe" kuin 200- 300 vuotta sitten. Pikemminkin voitaisiin puhua kotitaloudesta tai talosta. Suurin osa väestöstä oli talonpoikia ja perhe oli ennen kaikkea taloudellinen yksikkö. Talossa saattoi asua myös sukulaisia ja palvelijoita, jotka myös käsitettiin perheeseen kuuluvaksi. Mies oli talon isäntä. Omaisuus oli hänen vastuullaan ja nimissään, mies oli niin talon taloudellinen, kuin henkinen johtaja. Hän oli myös lasten holhooja ja lapset määrättiin isälle kuuluvaksi. Nainen määriteltiin aina suhteessa perheeseen: nuorena isä oli hänen holhoojansa ja avioliitossa hänen miehensä. Jos naisen aviomies kuoli, miehen veli, tai joku muu miespuolinen sukulainen määrättiin lasten huoltajaksi ja hänestä tuli samalla myös leskeksi jääneen naisen suojelija. Isännän roolin ollessa näin keskeinen talonpoikaisyhteisössä, voidaan perhettä kutsua patriarkaaliseksi.

Avioliitto takasi naiselle kunniallisen aseman, mies kuitenkin hallitsi perheen omaisuutta ja saattoi esimerkiksi esiintyä oikeudessa vaimonsa puolesta. Miehen mukaan määräytyivät myös naisen asema ja sääty, naimattomana isänsä ja naimisissa olevana miehensä mukaan. Mies edusti taloa julkisuudessa, kun taas nainen hallitsi taloa sen sisällä. Naisia arvostettiinkin tuolloin ennemminkin työntekijöinä kuin äiteinä ja nainen loi talon maineen. Hänen tuli olla tarmokas työteliäs ja vieraanvarainen ja näin kunniaksi talolle. Tulevan vaimon tärkeimmät ominaisuudet katsottiin olevan työnteossa, ei ulkonäössä tai muissa toissijaisissa seikoissa. Italialaisen Flaviana Zanollan mukaan nuoren naisen tullessa taloon miniänä, hänen oli ansaittava työnteolla asemansa. Lasten kautta nainen sai enemmän valtaa itselleen. Suurin arvovalta oli yleensä vanhalla emännällä. Miehillä ollessa teoriassa kaikki valta, naisen vaikuttamisen strategiaksi jäi vaikuttamien miesten, joko aviomiehen tai poikien, kautta. Maatalousvaltaisessa yhteiskunnassa nainen osallistui kaikkiin talon töihin, mutta kun maatalous alkoi

<http://data2.collectionscanada.gc.ca/apla/a005071.jpg>

kaupallistua 1800 – luvulla, johti se töiden uudelleenjakoon. Miehet ottivat yhä enemmän hallintaansa maataloustyöt. Toki alueellisia eroja löytyi, ja myös ikä ja yhteiskunnallinen asema vaikutti työnjakoon: varakkaiden talojen emännillä oli mahdollisuus jättää palvelusväelle raskaammat työt. Miehen ja naisen roolit maatalousvaltaisessa yhteiskunnassa oli toisiaan täydentäviä, sukupuolten välisistä työnjaoista joustettiin tarpeen vaatiessa. Maalaisnaisten itsenäisyys erosi suuresti tuon ajan porvarillisesta elämästä. Porvarillisessa maailmassa naisen tuli olla avuton ja tunteellinen, sekä täysin miehestä riippuvainen ja alisteinen. Maalaisnaisen itsenäisyys ja työnteko herätti herrasväessä ihmetystä ja kauhua.

Kun keskiluokka alkoi muodostua omaksi ryhmäkseen, vaikutti se suuresti perheen muuttumiseen. Alettiin kouluttaa yhä enemmän lääkäreitä, lakimiehiä opettajia ja virkamiehiä. Näitä ammatteja ei myöskään harjoitettu kotona, vaan työ ja koti alkoi täysin eriytyä toisistaan. 1800 – luvulla keskiluokka pyrki yleistämään omaa elämäntapaansa ja perhemalliaan yleiseksi normiksi. Porvarillista aatemaailmaa edustavat filosofit tekivät oppijärjestelmiä, joissa ydinperhettä suosittiin ja miehen ja naisen rooli – ja työnjakoa korostettiin. Naisen tuli omistautua perheelle ja lasten kasvatukselle, kun taas miehen oli elätettävä perhettä ja osallistuttava yhteiskunnalliseen toimintaan. Naisten vastuulla oli kasvattaa yhteiskuntaan kunnollisia ja isänmaallisia kansalaisia. Naisen ja miehen roolit määriteltiin uudestaan, kun elannon tuottava työ siirtyi kodin ulkopuolelle. Alettiin luoda uutta kotikulttuuria, jossa naisesta muovattiin perheen keskushenkilöä, jonka tärkeimpänä tehtävänä oli omistautua kodille, sen hengelle, lapsille ja

kodinhoitoon.

Naisilla ei ollut poliittisia oikeuksia, eikä juridista täysivaltaisuutta. Äidillä oli tärkeä rooli tulevien kansalaisten kasvattajana ja perheen äidin katsottiin olevan moraalisesti miestä ylempänä. Taloudellisesti keskiluokkaiset naiset olivat täysin riippuvaisia puolisoistaan, heidät suljettiin kokonaan palkkatyön ulkopuolelle.

Kun naisten puhtautta ja korkeaa moraalialueita korostettiin, johti se kaksinaismoraalin. Aviopuolisoille asetettiin täysin erilaiset odotukset sukupuolielämässä ja moraalisesti.

Naisella ei katsottu olevan seksuaalisia tarpeita tai haluja lainkaan, mies taas ei kyennyt hillitsemään voimakkaita viettejään. Naisten toimeliaisuus kanavoitui 1800 – luvulla järjestötoimintaan. Kuitenkin keskiluokan ihannekuvaa eivät vastanneet työläisperheet, joissa naisten oli tehtävä myös työtä miesten palkan ollessa riittämätön. Keskiluokkaisen elämäntyyli kuitenkin hiljalleen omaksuttiin myös työläisperheisiin.

Suomen maaseudulla kuitenkin keskiluokkalainen elämäntyyli oli hyvin kaukana vielä 1900 – luvun alussakin ja suomen sivistyneistö ryhtyi tarmokkaalla kansanvalistustyöllä paneutumaan tähän heidän mielestään huolestuttavaan epäkohtaan. Maalaisnaisten joutuessa joka tapauksessa osallistumaan työhön, ohjattiin heitä sellaisiin ansiotyön muotoihin, joita he saattoivat tehdä kotityön ohessa, muun muassa käsitöitä, sekä kanankasvatusta. Näin he saattoivat ansaita hieman rahaa, lähtemättä silti perhepiiristä. Naisten ja miesten työnjako tiukkeni ja naisten ja miesten liikkumis – ja toiminta-alueet pyrittiin määrittelemään erillisiksi.

Puolisoiden välinen suhde alkoi korostua 1800 – luvulla, mutta se ei silti ollut perhe-elämän keskeisin asia, vaan vieläkin tärkeämpi oli äidin ja lapsen suhde. Äidin rooli uudelleen

arvioitiin, koska lapsen kasvatusta oli hänen vastuullaan ja hänet kasvatettiin tulevaan rooliinsa yhteiskunnan jäsenenä. Isä jäi etäiseksi ja ulkopuoliseksi tässä suhteessa. Mies menetti asemansa perheen kiistattomana johtajana ja eriytyi perheestä. Esimerkiksi kuitenkin Suomessa lainsäädöllisesti nainen sai oikeuden omiin lapsiinsa vasta 1930 uuden avioliittolain myötä.

1900- luvun alussa naisten asenne äidinrooliin alkoi muuttua, pelkkiin omiin vaistoihin ei enää luotettu, vaan lastenkasvatuksesta alkoi tulla tiedettä. Tieteellistäminen oli osa laajempaa prosessia, joka pyrki parantamaan perheenemäntien asemaa. Äitiyttä ei koettu arvostettavan riittävästi ja niin sitä alettiin ennemminkin pitää naisen urana, johon tuli valmistua kuten mihinkin ammattiin.

Teollistumisen myötä naisen rooli tuli ongelmalliseksi, sillä hän menetti keskeisen paikkansa kotituotannossa. Tämä johti kotitalouden tieteellistämiseen, joka tuki perhekeskeistä ajattelutapaa. Kun kotitaloustiede keksittiin, perheenemännän työtä arvioitiin ja tutkittiin täysin uudella tavalla.

Nyt alettiin korostaa oikeita työtapoja, asianmukaisia työtiloja ja terveellistä ruokaa. Aluksi tarkoituksenaan perheenemäntien työn helpottamiseksi luotu tiede lopulta palveli liikemaailman etuja kaupatessaan kotitalouksille jos jonkinlaisia kotitalouskoneita. Perheenemäntien työaikakin pidentyi 1920 – luvulta lähtien uusien vaatimusten myötä.

Naisasialiike syntyi 1800 – luvun yhteiskunnallisen liikehdinnän tuloksena, joka pyrki saamaan kansalaisyhteiskunnalle entistä suuremmalle ihmisjoukkoille. Sen pääasiallisena tavoitteena oli saada naiselle samat oikeudet kuin miehille. Naisten vapautumisessa taloudellista riippumattomuutta pidettiin erityisen tärkeänä, niinpä

naisen oikeus omaan omaisuuteen oli välttämätön uudistus. Myös samanlaisia moraalisia arvoja miehille ja naisille vaadittiin; myös miesten oli syytä luopua syrjähyypistä ja esiaviolisista suhteista.

Naisten oikeuksien parantuminen muutti avioliiton suhteita ja vähensi miesten valtaa. Myös asennoituminen avioliittoa kohtaan alkoi muuttua, koska se ei ollut naiselle enää ainoa vaihtoehto. Itsenäisyyden takaamiseksi vaihtoehtona oli jäädä naimattomaksi. Naiset alkoivat saada taloudellista itsenäisyyttä työpaikkojen lisääntyessä ja koulutusmahdollisuuksien parantuessa. Syntyi toveriavioliitto; miehen valta-asema ja puolisojen välinen hierarkia purettiin. Suomeen uusi avioliittolaki tuli voimaan 1930, jossa vaimo ja mies todettiin tasa-arvoisiksi. Kuitenkaan naisen ei oletettu tekevän palkkatyötä, vaan kodinhoito tulkittiin vaimon työksi. Näin avioliittolaki tuki ajatusta avioparin työnjaosta ja oikeaksi perhemalliksi katsottiin miehen rooli perheen ansiotyöntekijänä. Toveriavioliitto toi mukanaan uusia vaatimuksia naiselle; samanaikaisesti hänen tuli olla sekä äiti, vaimo, rakastajatar, että miehensä paras ystävä. Ennen tärkeimpänä naisen ominaisuutena ollut hyvä perheenemännyys sai rinnalleen henkevyuden ja seksuaalisuuden kumppanuuden vaatimukset.

Kun sodan jälkeen Yhdysvalloissa naiset haluttiin palauttaa koteihinsa ja naisen ihanteeksi kuvattiin kodilleen omistautuvaa kotiäitiä, Suomessa tilanne oli toinen. Teollistuminen tapahtui niin nopeasti, että se tarjosi työpaikkoja myös naisille ja houkutteli väestöä maaseudulta kaupunkiin.

Suomessa naisten työnteolla onkin pitkät perinteet, eikä kotirouvajärjestelmää ole koskaan ollut siinä mittasuhteessa kuin Keski- Euroopassa ja Yhdysvalloissa.

(www.tkk.utu.fi/.../kulttuurihistoria/kulttuurihistorian_oppimateriaalit/uusimman_ajan_kh/ollila)

Naisen asema Suomessa

Mielenkiintoisia näkemyksiä suomalaisen naisen asemasta ja historiasta tarjoaa kokoelma teos "Suomalainen nainen" jonka on toimittanut Satu Apo, 1999. Suomalaisen naisen työ itsenäisyyteen ei ole ollut helppo. Tämän päivän suhteellisen tasa-arvoinen asema on vaatinut monen naissukupolven vastuunoton perheestä, lapsista ja vanhuksista, sekä osallistumista niin palkka -, kuin kotitöihin. Yleinen ja yhtäläinen äänioikeus (1906), itsenäistyminen, sekä 1920 - 1930 - lukujen nopea taloudellinen kasvu nosti Suomen mukaan länsieurooppalaiseen elintasokehitykseen ja kasvun vuodet toisen maailmansodan jälkeen leimasivat Suomen pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi.

Sota-aikana naisten työpanos oli kansantaloudellisesti hyvin suuri. Tämä vastuu kasvatti naisten itsenäisyyttä ja laajensi heidän toiminta-alueitaan. Vaikka sodan-aika tasa-arvoisti nais - ja miestyöläisiä, jäi sen vaikutus palkkakehitykseen lyhytaikaiseksi. Se jäi kuitenkin ihmisten mieleen ja tarjosi perusteluja 1960 - luvulla virinneelle yhteispoliittiselle keskustelulle. Aikainen äänioikeus, naisjärjestöjen toiminta suomalaisuusliikkeessä, naisten palkkatyöläistyminen ja niihin liittyvä tasavertainen vastuunotto 1900- luvun alussa määrittivät yhteiskunnallisesti toimivan ja työssäkäyvän naisen mallin. Taustalla oli ajatus siitä, että Suomi oli liian köyhä maa pitämään naisia ja äitejä kotona, monen keskieurooppalaisen maan malliin.

(Lähteenmäki, 1999, 52 - 54)

Länsimaisissa maissa suomalaiset naiset kävivät ahkerimmin töissä 1950 - ja 60 luvuilla. 1960 - luvun lopusta tuli feminismien ja tasa-arvopolitiikan aikaa. Aika oli käännekohta, joka muutti naisten ansiotyön käsittämisen sosiaalisesti ongelmaksi. Sen sijaan siitä tuli naisten taloudellisen ja sosiaalisen itsenäisyyden ehto.

Tähän päivään mennessä sukupuolen tasa-arvosta on tullut yleisesti hyväksyttävä tavoite ja naisten osallistumine politiikkaan, kouluttautuminen ja ansiotyö ovat yleistyneet maalimanlaajuisesti. Silti missään naiset eivät omaa yhtäläisiä ehtoja ja osuuksia työmarkkinoilta ja julkisessa elämässä miesten kanssa. Huippupaikat ovat edelleen pääosin miehillä, palkat ovat naisilla pienempiä, uranaiset kohtaavat yhä vaikeuksia sukupuolensa vuoksi ja naisten elämää leimaa usein palkallisen ja palkattoman työn kanssa tasapainoilu. (Julkunen, 1999, 79 - 81)

Naisen identiteetti on siirtynyt ammattiin ja työhön. Varsinkin juuri suomalaisia naisia vaivaa työssä kiire ja paineet. Lisääntyneet tulos ja tehokkuusajattelu ovat tähän selvästi yhteydessä. Kiire myös lisää työpaikoilla muita ongelmia, kuten riitoja, kiusaamista, virheitä ja jatkuvia poissaoloja. Ylityöt ja ovat lisääntyneet ja työhön sitoutuminen ja sen muuttuminen intensiivisemmäksi, ovat kasvaneet. Kun naisilla edelleen lankeaa suurempi osuus koti - ja perhevelvollisuuksista tuo tämä stressiä ja ongelmia työn ja muun elämän yhteensovittamisessa. Pätkätöiden yleistyessä paineita tuo myös työpaikan epävarmuus ja suuri vaihtuvuus. Nämä

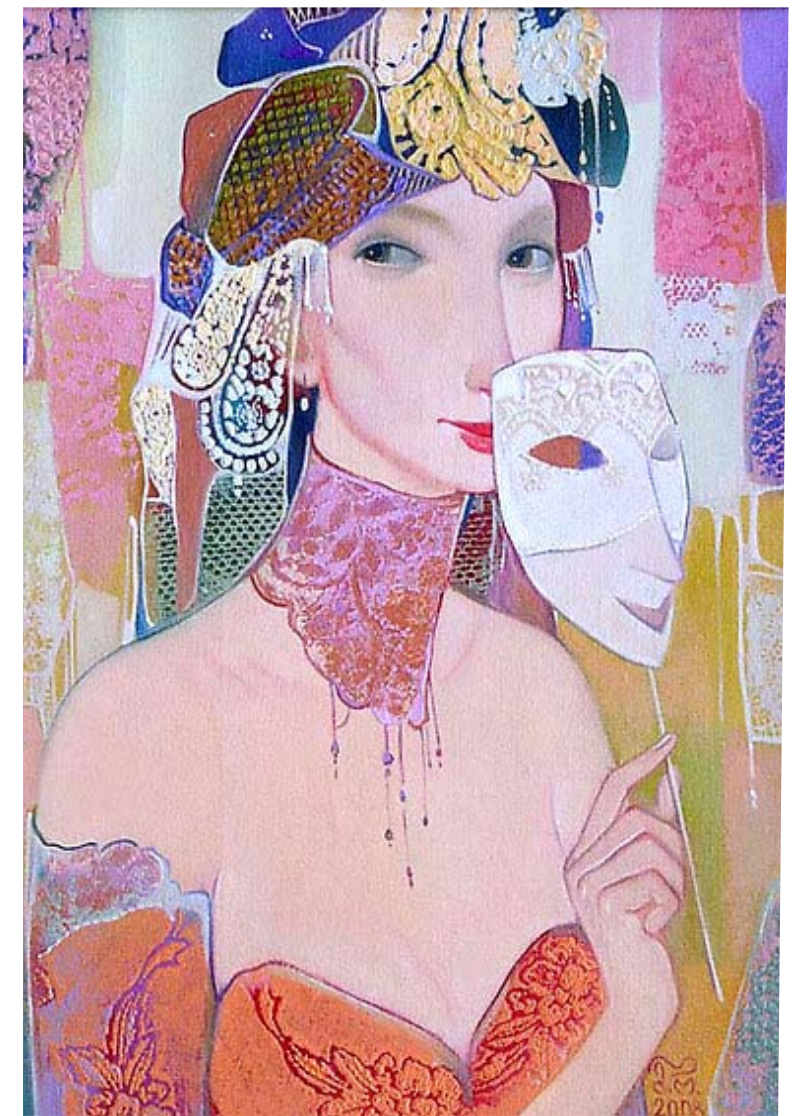

yhdessä, kiire ja työsuhteen epävarmuus, ovat tuoneet mukanaan työilmapiirin heikkenemistä. Näiden ongelmien pitkään jatkuessa saattavat ne johtaa työuupumukseen. (Lehto, 1999, 123 – 125)

Ainakin heteroseksuaalisille naisille, suomi ja muut pohjoismaat turvaavat hyvin naisten reproduktiiviset oikeudet. Ehkäisy on helposti kaikkien saatavilla ja aborttilait ovat sallivia. Myös äidiksi tuleminen valintaa tehdään helpommaksi mm. neuvolajärjestelmällä, äitiyslomalla ja päivähoidolla. Äitiys on myös pyritty turvaamaan siten, että se on mahdollisuus yhdistää opiskeluun ja ansiotyöhön.

Naisen ruumiillisuuteen liittyviä kysymyksiä nousee lisää jatkuvasti: raiskaus, seksuaalinen häirintä, parisuhdeväkivalta, seksualisoitu mainonta, naiskauppa, seksiturismi, pakotettu prostituutio ja niin edelleen. Suomessa tämänkaltaiset asiat olivat pitkään liki tabuja ja näissä kysymyksissä Suomi on ollut muita Pohjoismaita vanhakantaisempi. Naisten ruumiinoikeuksien tunnustamiseen on vaikuttanut kansainvälinen liike, joka on taistellut naisten oikeuksien puolesta.

Jonkinlaisena taka-iskuna nykyaikana, joka kohdistuu naisen ruumiinoikeuksiin, voidaan pitää naisen ruumiillisuuden kärjistynyttä ja entistä häikäilemättömämpää hyväksikäyttöä seksibisneksessä, mainonnassa ja prostituutiossa. (Julkunen, 1999, 95 - 97)

www.redbubble.com/people/maiarmish/art/2631516-2-he-white-mask

www.redbubble.com

NAISEN ROOLIT

Mitä ovat roolit?

Rooli muodostuu, kun asemaan tai tehtävään liittyvät odotuksia. Tietyn roolin edustajan odotetaan toimivan tietyllä tavalla. Ne jakavat ihmisiä eri tehtäviin. Roolit auttavat ihmisiä esimerkiksi ryhmässä päämäärien saavuttamisessa. Viralliset roolit on annettu tai ne liittyvät virka-asemaan, ne rajoittavat toimintaa, velvoittavat ja niihin liittyy tietynlainen käyttäytyminen. Rooliodotukset liitetään tietyissä asemassa olevaan henkilöön ja ne helpottavat selviytymistä: jokainen tietää mitä saa ja mitä ei saa tehdä. Järjestyneissä organisaatioissa on hyvinkin selkeä roolijako ja työt ja tehtävät on kuvailtu tarkkaan erilaisissa tehtäväkuvauksissa. Roolit voivat olla myös epävirallisia, ne osuvat kohdalle satunnaisesti ja ovat tilapäisiä. Biologisia, eli väistämättömiä rooleja taas ovat esimerkiksi isän, serkun tai naisen ja miehen roolit. Äidin rooli on pysyvä, kun taas osa on muuttuvia; juhlien loppuessa myös juhlien isännän rooli on ohi. Joissakin ammateissa, rooliodotuksiin joutuu vastaamaan myös vapaa-aikana. Näitä ovat muun muassa papin, opettajien tai lääkäreiden ammatit.

Rooleissa voi kohdata rooliristiriitoja, niin roolien sisällä, kuin roolien välisesti. Roolin odotusten täyttäminen voi olla vaikeaa, omat kyvyt voi tuntua riittämättömiltä, tai roolin edellyttävät tehtävät ovat epäselvät. Myös eri roolien yhdistäminen toisiinsa saattaa luoda roolipaineita, tästä yksi yleinen esimerkki on uranaisen työn ja perheen yhdistäminen. (Vilkkö-Riihelä, 1999, 652 - 653)

Toisinaan saatetaan ajatella, että roolin esittäminen olisi epäaitoa tai teeskentelyä. Uuden aseman saadessaan, aluksi se saattaa siltä tuntuakin: käyttäytyminen voi tuntua vieraalta. Kun kokemus kyseisestä roolista karttuu, häviävät nämä tuntemukset usein.

Monessa mielessä jossain asemassa ollessaan niin sanotusti näyttölee roolia, mutta monessa mielessä myös on oma itsensä. Esimerkiksi vanhemman, ystävän tai naapurin rooli vaatii meiltä kovinkin erilaista käyttäytymistä, mutta vaikuttaisi kuitenkin kummalliselta väittää, että nämä vanhemmuus, ystävyys tai naapurius olisi pelkkää teeskentelyä. Vaikka on eri roolissa, silti on myös useimmiten oma itsensä. Minää ja roolia ei siis tulisi erottaa

ja pitää vain minää todellisena. On tietenkin rooleja, jossa ihminen tuntee olonsa vieraaksi ja epämukavaksi, eikä osaksi itseään. Roolin omaksumiskykyyn vaikuttaa käsitys siitä kuka on. Kuitenkin käsitys itsestäkin voi olla yhtä lailla sosiaalisesti annettu kuin roolit, jotka omaksumme, ne siis ainakin osittain muovautuvat sosiaalisesti. Voidaan ajatella, ettei roolia ole olemassa, jos tilanteeseen osallistuu vain yksi ihminen, vaan rooli muodostuu vastavuoroisuudessa toisten ihmisten roolien kanssa. Esimerkiksi isän roolissa ei olisi järkeä ilman lapsen roolia. Muodostamme rooleja myös tilannekohtaisesti, arvioimalla tilanteen ja siihen kohdistuvat rooliodotukset. Samalla toisten rooleja tarkkailemalla oma rooli saattaa muovautua suhteessa muihin. Sosiaalinen ja psykologinen käsitys eroaa tässä mielessä suhteessa ihmisen rooleihin; psykologia käsittää minän sijaitsevan kognitiivisissa rakenteissa, geeneissä tai persoonallisuuden piirteissä, psyykkisiä rakenteita pidetään totuudenmukaisimpina ja syvinä, kun taas sosiaalisia rooleja pinnallisina ja jopa epäaitoina, toisin kuin symbolinen interaktionismi, joka käsittää minän muuntuvaksi toisten seurassa sosiaalisissa suhteissa. Mitään oikeaa minää ei olisi piilossa keinotekoisien roolien takana. (Burr, 2004, 63- 86)

www.redbubble.com

kaikki sivun kuvat ovat osoitteesta www.redbbble.com

Naista koskevat myytit

Myytit vaikuttavat vielä tänäkin päivänä käsityksiimme naiseuteen ja mieheyteen ja niiden syvimpiin eroavaisuuksiin. Kaikki myytit ja käsitykset pohjautuvat siihen, että nainen synnyttää elämää.

Nainen äiti luontona: Naisen katsottiin olevan lähempänä luonnon voimia kuin miehen. Voimakkain luonnonvoimista oli tietysti elämää synnyttävä voima. Monissa kulttuurissa palvottiin äitijumalattaria. Hallitsemattomia luonnonvoimia palvottiin, mutta ne herättivät myös kauhua ja tarvetta pystyä kesyttämään ja hallitsemaan niitä.

Nainen viettelijänä: Myytti kuvaa naisen olennoksi, joka viettelee miehen viehätysvoimallaan, eikä mies kykene puolustautumaan. Naista ja hänen sukupuolista viehätysvoimaansa syytetään siitä, ettei mies kykene hillitsemään itseään.

Nainen välttämättömänä pahana: Tämä myytti kuvaa naisen alempiarvoiseksi ja täysin merkityksettömäksi, mutta

tarpeelliseksi kuitenkin sinä mielessä, että naisen tuli tyydyttää miehen sukupuoliset tarpeet, tekemään miehelle palveluksia ja synnyttämään ja kasvattamaan hänelle lapset. Nainen käsitettiin fyysisesti ja henkisesti olevan miestä heikompi ja nainen oli miehelle osa omaisuutta. Tämä käsitys on ollut vallalla hyvin pitkään ja esimerkiksi lainsäädännössä se on säilynyt pitkälle 1900-luvulle asti.

Nainen mysteerinä: Neljäs myytti selittää naisen olemusta niin, että tämä eroaa miehestä niin paljon, että miehen on mahdotonta ymmärtää tätä. Ja siitä syystä miehen ei myöskään tarvitse kunnioittaa naisen mielipiteitä tai persoonaa.

Näistä myyteistä syntyi viktoriaaninen naisihanne: uskollinen, nöyrä ja luotettava, jota kunnioitettiin tietyssä mielessä, kunhan hän tiesi paikkansa ja käyttäytyi yleisten normien mukaisesti. (Eliasson ja Carlsson, 1993, 13 - 15)

Naisen sukupuolirooli

Sukupuolinen identiteetti alkaa muodostua jo hyvin varhain. Aikuiset useimmiten huomaamattaankin alkavat kouliä heti alusta alkaen lapsen oikeaan sukupuolirooliinsa. Jo kahden vuoden iässä lasten käyttäytymisessä ja kiinnostuksen kohteissa on selviä eroja. Todennäköisesti perinnölliset tekijät ja ympäristötekijät vaikuttavat yhdessä. Pieni tyttölapsi ymmärtää pian, että odotukset, ominaisuudet, vaatimukset ja käyttäytymistavat

ovat paljolti riippuvaisia eri sukupuolesta. Tyttö alkaa sopeutua naisellisen sukupuoliroolin normeihin ja näin alkaa muodostua sukupuolirooliin perustuva identiteetti. Identiteetin perusta on lähinnä sosiaalinen ja psykologinen, tavallisimmin naiset ovat naisellisia, pojat miehisiä. Naiselliseen sukupuoliroolin identiteettiin kuuluu usein esimerkiksi riippuvuus toisista, itsensä syyttäminen, toisten tarpeiden ymmärtäminen ja toisista huolehtiminen, kun taas miehinä identiteetti useimmiten korostaa itseään ja vahvuuttaan, esiintyy tiukkana ja tunteettomana. Kuitenkin useasti nainen ja mies sopeutuu kumpaankin sukupuoliroolien ominaisuuksiin ja yhdistää ennen kaikkea niiden myönteisiä ominaisuuksia.

Naisellisen sukupuoliroolin myönteisiä ominaisuuksia ovat ennen kaikkea kyky tunteenomaiseen läheisyyteen ja toisten tarpeiden ymmärtämiseen, vastuu toisten hyvin voinnista on perinteisesti leimannut naiseutta. Perinteisesti naista arvostetaan ulkonäkönsä ja viehätysvoimansa vuoksi, ei niinkään suoritusensa tai älykkyytensä vuoksi. Naisilla onkin vaikeuksia luoda objektiivista käsitystä itsestään ja taidoistaan, he ovat usein epävarmempia ja heillä on alhaisempi itseluottamus miehiin verrattuna. Naiset sortuvat jatkuvaan itsensä tarkkailuun ja arvioida itseään ja tekojaan muiden silmin.

Naisen seksuaalinen rooli

Seksi tilanteena hahmottuu lähes aina miehen mukaan, koska se ei ole mahdollista, ainakaan perinteisessä mielessä, ilman miehen kiihottumista. Naisen seksuaalisuus on määritetty pitkään pääasiassa miehen näkökulmasta. Olemme kuitenkin edistyneet niin, että miehen tulee ottaa huomioon myös naisen tyydyttyminen, mutta yhä useimmiten silti miehen aloite ja mielipide nousee naisen

edelle. Naiset saavat kehotuksen laittautua miehen vuoksi, jos he valittavat seksielämänsä köyhyyttä, tai heidät leimataan yhä helposti huorahtaviksi, jos he tekevät itse seksuaalisen aloitteen. Sukupuolisuuteen kuitenkin suhtaudutaan avoimemmin kuin koskaan.

Naisen seksuaalinen halu on yhteydessä moniin sosiaalisiin rajoituksiin. On hyväksyttävää olla seksikäs, muttei niinkään seksuaalinen. Seksikkäänä oleminen on peli, jossa miehen tulee arvostaa naista mahdollisimman paljon, kuitenkin menemättä seksiin asti. Naiselle sukupuolisuuden arvo ei ole aina ensisijaisesti seksuaalisessa tyydytyksessä, vaan nainen voi käyttää sitä moneen muuhunkin, esimerkiksi saamaan kiitosta kauneudestaan ja naisellisuudestaan esimiehiltä ja miespuolisilta työkavereilta. Yhteiskuntamme käyttää miesten sukupuolitunteiden herättämistä esimerkiksi mitä erilaisimpien tuotteiden mainostamisessa. Mainokset veistivät, että miehen on otettava haluamansa, naisen taas laittauduttava niin houkuttelevaksi, että mies haluaa heidät. Yhteiskunta suosii näkemystä, että nainen viehättyy miehen niin sanotusti neutraaleista ulkonäön piirteistä, kuten silmät tai hymy, tai häneen tekee vaikutuksen miehen valta ja menestys. Miehen taas on normaalia ja sallittavaa pitää esimerkiksi rintoja tai naisen sääriä tärkeinä naisen sukupuolisina ominaisuuksina.

Sosiaalisella taustalla voi olla suuri merkitys naisen seksuaaliselle halulle. Tutkimusten mukaan miesten kiinnostus seksiin on suurempi kuin naisten kaikissa yhteiskuntaluokissa. Kuitenkin niissä sosiaaliryhmissä, jossa avioliitossa harrastetaan yhdessäoloa ja yhteisiä harrastuksia perheen ulkopuolellakin, myös naisten innostus seksiä kohtaan on yleensä suurempi. Tämä voi johtua paremmasta mahdollisuudesta tutkia omaa seksuaalisuuttaan ja samanaikaisesti mahdollisuudesta tuntea itsensä arvostetuksi ja hyväksytyksi. Sosiaalinen hyväksyntä näyttää olevan merkityksellinen tekijä naisen sukupuolielämässä. Jos nainen hyväksyy rajoittavan näkemyksen omasta sukupuolisuudestaan, on hänen myös yleensä vaikeampi vapautua ja antautua, suostua kokeilemaan ja tutkimaan seksuaalisuuttaan ja nauttia seksistä ja aistillisuudesta vain oman itsensä vuoksi.

Sosiaalinen elämä

Psyykkinen kehitys ei pääty siirtyessämme aikuisuuteen tai biologisen kypsyyden saavuttamiseen. Persoonallisuutemme muuttuu jatkuvasti. Jokaiseen uuteen tapahtumaan suhtaudumme uudella tavalla, uudet tilanteet ja haasteet, kehittävät meitä ihmisinä. Myönteiset tulokset vaikuttavat kehittävästi ja myönteisesti, kun taas epäonnistuminen saattaa horjuttaa itseluottamustamme ja vaikuttaa tapaan selviytyä uusista haasteista. Aikuisen naisen yleisesti määritetyt elämäntehtävät, työ ja perhe, kietoutuvat yleensä toisiinsa. Naiselle tärkeitä ovat myös työn ja/ tai perheen ohella monet muut tärkeät ihmissuhteet. Naiset pitävät yleensä miehiä innokkaammin yhteyttä sukuun ja ystäviin.

Äitiys

Äitiys on perinteisesti ollut naisten pääasiallinen elämäntehtävä. Kaikkien naisten siihen nykyäänkin täytyy jotenkin ottaa kantaa; he synnyttävät lapsia, adoptoivat, tai päättävät olla hankkimatta lapsia. Naisten odotetaan yleensä voivan sopeuttaa äidin roolin ammatillisiin tai omaan kehitykseen koskeviin suunnitelmiin. Äitinä nainen saa sosiaalisen identiteetin ja aikuisen aseman. Äidin vastuu lapsista on suuri, vastuu lapsen onnelliseen lapsuuteen ja eheään psyykkeeseen, on ennen kaikkea äidillä. Yhteiskunta asettaa naisen elämälle tiettyjä odotuksia, joka aiheuttaa ristiriitoja suhteessa äityteen, äidin oikeuteen olla yksilö, omine haluineen ja toiveineen. Työelämässä naisten äitiyttä voidaan käyttää myös heitä vastaan; työhaastattelussa saatetaan tiedustella naisen perheestä tai aikomuksesta hankkia sitä. Nuorille miehille näitä kysymyksiä ei esitetä.

Ajatus siitä, että äitiys on naisen elämännormi, on vahvempana miehillä kuin naisilla, enemmän alemman kuin korkeamman koulutuksen saaneilla, useimmin nuorilla kuin vanhemmilla ja naimattomilla kuin naimisissa olevilla. Tilastollisesti naiset vastaavat enemmän myöntävästi kysymykseen ovatko lapset elämän tarkoitus kuin miehet. Useat naiset ovat sitä mieltä, että elämäntarkoituksia on muitakin. Silti lapsettomat naiset saattavat tuntea pettymystä siitä, etteivät täytä yleisiä odotuksia, tai kiukkua siitä, että asiaa joutuu selittelemään, tai etteivät he saa ratkaista asiaa omin päin. Ristiriitaa koetaan sekä yksilön sisäisesti, että naisen ja ympäristön välillä. (Eliasson ja Carlsson, 1993, 25 -133)

Nainen työelämässä Suomessa

Naisten työssäkäynti on Suomessa korkealla, neljänneksi yleisintä EU – maissa. Kaikista palkansaajista yli puolet on naisia. Yrittäjistä naisia on edustettuna selvästi vähemmän. Miehet ansaitsevat keskimäärin 20 % enemmän kuin naiset, vaikka palkkaeroihin on kiinnitetty huomiota ja niihin on luvattu puuttua. Osa-aikatoita naiset tekevät suomessa vähän, kun taas määräaikaiset työsuhteet ovat hyvin yleisiä. Nuorten keskuudessa nämä työsuhteet ovat yleistyneet. Työntekijältä vaaditaan entistä enemmän joustavuutta työtehtävissä, palkoissa, työajoissa ja työsopimuksissa. Nuorilla vastavalmistuneilla työn luonteen muuttuminen on erityisesti asettanut uusia vaatimuksia, riskejä ja tuonut epävarmuutta, usein nuoren on muutettava asuin – tai työpaikkaa päästäkseen sisälle työelämään.

Tällä hetkellä naisten kouluttautumisaste on korkeammalla kuin miesten. Kohonneesta koulutustasosta johtuen naiset pääsevät entistä enemmän johto – ja esimiestehtäviin. Naisten johtamat yritykset ovat usein miesten luotsaamia yrityksiä kannattavimpia.

Opiskelun takia tänä päivänä naiset siirtävät usein lasten hankkimista ja he myös usein odottavat että toimeentulo alkaa näyttää vakaalta. Naisen uraan vaikuttaa esimerkiksi, sukupuoli, ikä, perheellisyys, kokemus, persoonallisuus ja ulkonäkö. Ikä voi olla myös uraa hidastava tekijä, ensin naisen ollessa liian nuori, sitten potentiaalinen synnyttäjä, joka on perheeseen sidoksissa. Tämän jälkeen hän voikin jo olla liian vanha työelämään. Naisjohtajilta myös odotetaan nuorekasta olemusta ja ulkonäköön kohdistetaan enemmän huomiota kuin miehillä.

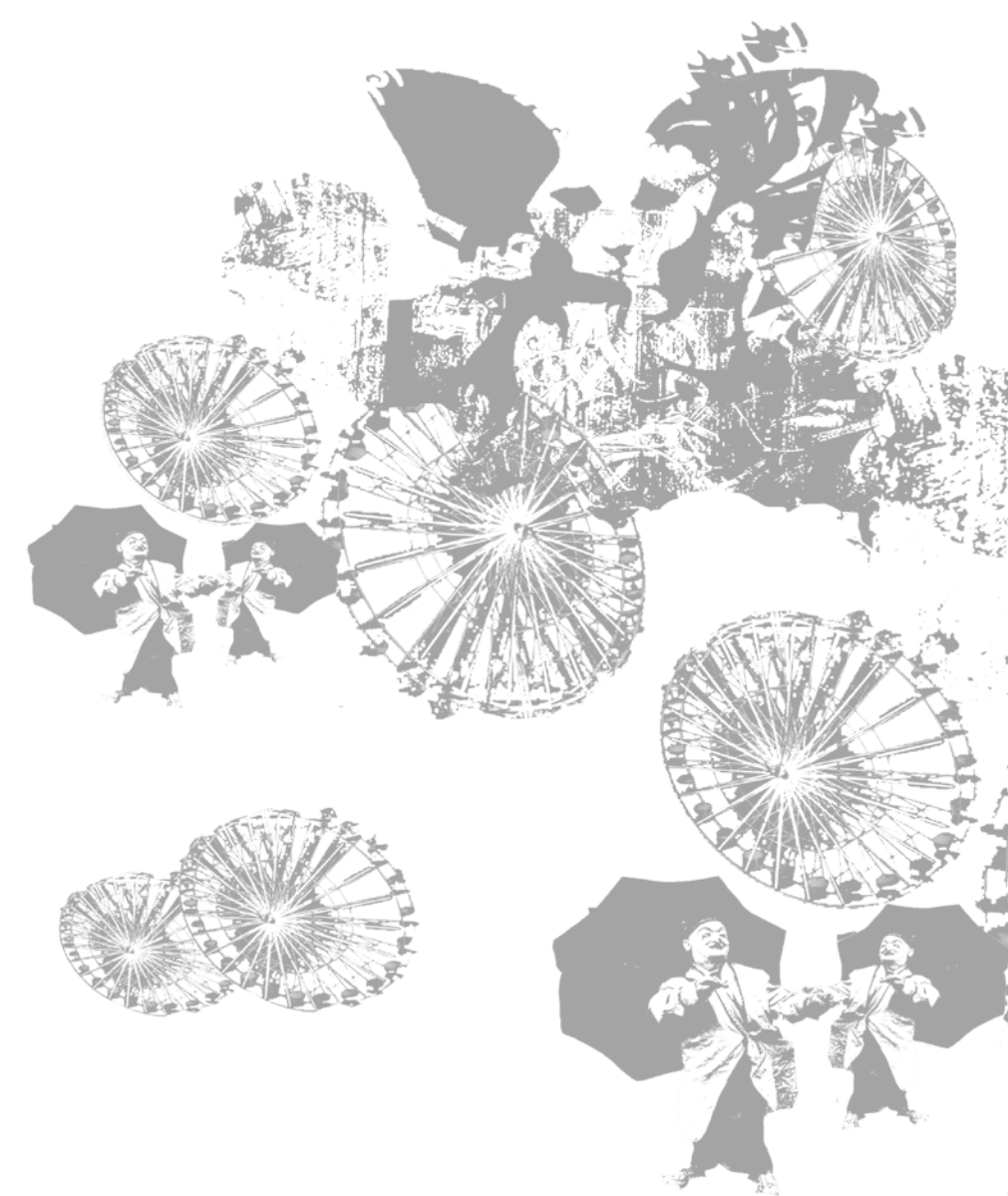
SUOMALAISEN NAISEN IDENTITEETTI JA PUKEUTUMINEN

Nanso Group Oy teetti yhdessä Yhtyneiden Kuvalehtien Anna – lehden kanssa tutkimuksen naisten pukeutumisesta huhti – toukokuussa 2008. Tutkimus, pukeutuminen ja roolit naisten arjessa, koostui kahdesta osasta, valokuvapäiväkirjoista ja osallistuvasta havainnoinnista, joka sisälsi haastatteluja. Tärkeimpinä tuloksina saatiin muun muassa, että pukeutuminen on sosiaalista peliä. Pukeutumisella halutaan viestiä omasta arvomaailmasta ja asenteista. Koska muiden mielipiteet ovat todella tärkeitä, normit, jotka säätelevät pukeutumista, useimmiten hyväksytään ja huomioidaan.

Suomalainen nainen haluaisi olla ekologisempi, mutta se ei kuitenkaan ole ensisijainen valintakriteeri vaateostoksilla. On kuitenkin tärkeää, että ostoksien jälkeen jää hyvä omatunto. Koska tutkimuksessa tutkittiin vain arkirooleja, olivat tärkeimmät roolit, äiti, sinkku, työ - minä ja koti – minä. Arjen keskellä ei roolien pukeutumiseen asetettuja vaatimuksia aina tulla ajatelleeksi, mutta esimerkiksi työelämässä roolien muutokset sanelevat voimakkaastikin pukeutumista. Suomalaiset naiset pohtivat paljon pukeutumistaan. He ovat varmoja tyylistään, mutta hakevat tarvittaessa apua ulkopuolisilta, esimerkiksi muodista kiinnostuneilta ystäviltään. Jos nainen on epävarma vartalostaan, jää usein vaatteisiin panostaminen vähemmälle.

Suomalaisen naisen mielestä pukeutumisella voi vaikuttaa mielialaan ja suoritukseen. Värit ovat myös tärkeitä, niillä voi hakea huomiota, herättää mielikuvia, tai vaihtoehtoisesti piiloutua. Tämän tutkimuksen perusteella suomalaiset naiset voidaan jakaa kuuteen ryhmään:

- Rohkeat itseensä panostajat (27%)

Ryhmän naiset käyttävät aikaa itseensä ja shoppailuun ja he rakastavat kauniita asioita. He tavoittelevat hyviä elämäntapoja. yleensä he ovat hyvin koulutettuja ja hyvätuloisia 25 - 44 -vuotiaita.

- Vaatimattomat (19%)

Vaatteiden ostaminen on välttämätön paha, eivätkä vaatimattomat tahdo korostaa vaatteilla itseään tai vartalooaan. He ovat yleensä pienituloisia 25 - 34 - vuotiaita naisia, joilla saattaa olla lapsia.

- Perushuolitellut (18%)

Näille naisille on tärkeää pitää itsestään fyysisesti hyvää huolta, liikkumalla, syömällä oikein ja nukkumalla riittävästi. He korostavat luovuutta ja luonnollisuutta itsessään ja kiinnittävät huomiota ympäristöasioihin. Usein 45 – 65 – vuotiaita keskituloisia naisia.

- Näyttäytyjät (8%)

Tämän ryhmän edustajat ovat materialistisia ja hyvin meneviä elämäntavaltaan. He tahtovat erottautua ja saada huomiota pukeutumisellaan. He korostavat naisellisuuttaan, seksikkyyttään ja haluavat olla salaperäisiä ja rohkeita. Tyypillisesti naiset ovat alle 25 –vuotiaita ja lapsettomia.

- Rennot peruspukeutajat (7%)

Naiset, jotka pukeutuvat sopiakseen joukkoon. He ovat sosiaalisia ja haluavat olla sellaisia kuin ovat, eivätkä korosta itseään pukeutumisellaan. Heille ei ole tärkeää olla ulkonäöltään puoleensavetäviä. Ryhmän edustajat ovat usein pienempituloisia ja heitä löytyy kaikista ikäryhmistä.

- Naiselliset tyyllittelijät (4%)

Ryhmässä on tunteikkaita naisia, jotka tietävät mitä haluavat. He tahtovat huomiota pukeutumisellaan, korostaa naisellisuuttaan ja vaikuttaa nuorekkailta. He ajattelevat myös ympäristöasioita. Naiset ovat useimmiten korkeasti koulutettuja ja yli 45 - vuotiaita.

Yhä useampi suomalainen nainen uskaltaa pukeutua rohkeammin ja haluaa saada huomiota pukeutumisellaan. Pukeutumalla haetaan lisää itsevarmuutta. Nousevat trendit tutkimuksen aikana naisilla tuntui olevan perheonni, itsehoito, monitoimisuus, itsensä – toteuttaminen ja sukupuoli-identiteetin korostaminen. Tärkein näistä pukeutumisen kannalta on sukupuoli – identiteetti.

Naiset haluavat näyttöä naisilta ja tuoda omaa persoonaansa pukeutumisellaan esiin. Naiset Suomessa tahtovat olla luovia, vahvoja, tyylikkäitä ja älykkäitä.

Kun nainen tulee äidiksi, suhde omaan vartaloon muuttuu. Pienten lasten äidit eivät koe huoliteltua pukeutumista yhtä tärkeänä kuin lapsettomat naiset. He kuitenkin tahtoisivat olla seksikkäämpiä ja tyylikkäämpiä. Suomalainen nainen vertailee paljon hintoja ja usein ostaa edullisinta.

(http://www.nansogroup.com/page.php?page_id=4&action=details&id=63)

Oman malliston kohderyhmän naiset kuuluvat suurimmalta osin ja selkeimmin rohkeisiin itseensä panostajiin, joka on jatkuvasti kasvava ryhmä Suomessa. Kohderyhmäni ei kuitenkaan ole rajattu suomalaisiin naisiin, vaikka tämänkaltaiselle mallistolle alkaa yhä enemmän olla kysyntää suomessa, kuten kyseinen tutkimus osoittaa. Mallisto on juuri ajankohtainen ja vastaa tämän hetken naisen toiveisiin olla rohkea pukeutuja ja kuvastaa luovuutta ja vahvuutta. Silti uskon malliston olevan vielä marginaalinen ja kohtaavan ryhmän tietyt naiset suuren ryhmän sisällä, pyrkimättäkään saavuttaa kaikkia Rohkeat itseensä panostajat – ryhmään kuuluvia. Tuolloin vaarana on aina keskinkertaisuus ja liialliset kompromissit, joka taas karkottaisi ensisijaiset kohderyhmän edustajat.

LÄHTÖKOHDAT JA KOHDERYHMÄ

Suunnittelun lähtökohdat, syyt ja tavoitteet

Ideamaailmana vanha sirkus oli muhinut jo pitkään ajatuksissani. Aiheena se ei kuitenkaan ollut mielestäni tutkimuksellisesti tarpeeksi kiinnostava, eikä luonut tarvetta malliston luomiselle. Missään tapauksessa aikeenani ei ollut valmistaa sirkusmaisia vaatteita, vaan aihe näkyy valmiissa tuotteissa vain viitteellisesti, selkeämmin printeissä. Pohjana vanha sirkus on kuitenkin innostava ja sen maailma kiehtova. Tästä maailmasta irtosi kuitenkin varsinainen malliston tutkimusaihe ja ongelma, johon mallisto tarjoaa omanlaisensa ratkaisun.

Sirkuksen vakiintuneista roolihahmoista lähti ajatus jo käsitteellisesti tuttuihin naisten rooleihin.

Maailma tänään luo yhä uusia tyylejä pukeutua ja katukuva vilisee omalle tyylilleen uskollisia. Pääsääntöisesti rohkeimmat ja tyylistään tinkimättömimmät löytyy nuorista, joita paineet pukeutua iälleen tai ammatilleen sopivasti, eivät ole vielä kesyttäneet. Monet aikuistuttuaan ja työelämään siirtyessään hylkäävät ihanteensa ja kapinallisuutensa, ja sopeutuvat muottiin, jonka yhteiskunta ympärillä luo.

Nykypäivänä uraa aloittelevan naisen on muiden haasteiden lisäksi usein tasapainoteltava oman persoonansa ja ulkomaailman odotusten välillä. Naisen pitää tehdä kompromisseja oman tyyliinsä kustannuksella miellyttääkseen yhteiskunnan pukeutumishormoja. Suuret odotukset ja kunnianhimoiset tavoitteet kasaavat yhä enemmän paineita muuntua ihmisenä jatkuvasti ja sopeutua.

Univormu – vapaat työt tarjoavat kuitenkin mahdollisuuden tuoda omaa persoonaansa työpaikalle ja rohkean pukeutujan tulisi uskaltaa olla vapaasti oma itsensä myös edustustilaisuuksissa, juhlissa ja tietenkin vapaa – ajalla, kuitenkin kunnioittaen sitä, mikä on yleisesti hyväksyttyä.

Tarvekartoittajana on toiminut myös lähipiirini, joka usein tuskastelee vaikeutta tuoda tyyliään ja aatteita vaatteillaan esille muutoin, kuin vapaa-ajalla. Moni, joka uskaltaa leikitellä vaatteilla ja asusteilla ystävien seurassa ja kaupungilla, ei tiedä miten luoda sama tyyli tilaisuuksiin, jotka vaativat pukeutumiselta enemmän harkintaa.

Halusin tarjota mallistollani vaihtoehdon kohderyhmäni edustajan eri elämän tilanteeseen. Näin hän voisi korostaa omaa persoonaansa, tuntematta oloaan epävarmaksi ainakaan vaatteiden vuoksi.

Lähtökohtana vaatteiden valmistukseen on teollinen, mutta malliston tuotanto olisi kuitenkin melko pientä. Vaatteita voitaisiin myydä shop - in - shop myymälöissä, yhtenä merkinä muiden joukossa, ja/tai omista liikkeissä. Kohderyhmän ollessa suomessa suhteellisen pieni, olisi sitä syytä viedä myös ulkomaille. Sen valttikorttina ei olisi suomalaisuuden viemisessä eksoottisuudessaan muille maille, vaan mielenkiintoisen suunnittelun. Niin kuin Jaakko Selin artikkelisarjassa ”muodin uusi aalto” (Muotimaailma nro 4/07) toteaa, että vaatesuunnittelussa on kyse mielenkiintoisista ja persoonallisista tuotteista, sekä ihmisistä näiden takana ja vierästä suomalaisuuden korostamista. Hän myös uskoo suomalaiseen suunnitteluun ja vaate – ja tekstiiliteollisuuden menestysmahdollisuuksiin, vaikka tilanne on pitkään näyttänyt synkältä. Selin peräänkuuluttaa kuitenkin maailman muuttuessa myös vaate – ja tekstiilialan muutosta ja uusien ajanmukaisten käytäntöjen etsimistä.

Jaakko Selin näkee artikkelissa suurimpana haasteena vaateteollisuudelle ompelu – ja kaavoitustaitojen kuihtumisen kaikkien halutessa olla suunnittelijoita, joka johtaa pian epäsuhtaan suunnittelijoiden, ompelijoiden, sekä kaavamestareiden keskuudessa. Koko teollisuuden siirtäminen ulkomaille saattaa Selinin mielestä olla käsillä. Internet on toki helpottanut suunnittelijan työtä ja lisännyt Kaukoidän nostetta halpatuotannon alueena; olipa tehdas missä hyvänsä, voi malliston valmistustilauksen tehdä vaivattomasti.

Kuitenkin Turun Sanomien verkkolehden 14 vuosikerrassa 15. huhtikuuta 2008, Kirsi Turkin artikkelissa ”Vaatealan tuotannosta jo kolmasosa ulkomailla”, kerrotaan kotimaisten alihankintayritysten nousemisesta ulkomaisten rinnalle. Vaikka suomalainen vaateteollisuus kasvattaa jatkuvasti tuotantoaan ulkomailla, kotimainen alihankinta kiinnostaa teollisuutta ja tutkimusten mukaan kannattaa. Kotimaisen alihankinnan kannattavuutta vaatetusteollisuudessa on tutkinut Lappeenrannan teknisessä korkeakoulussa väitöskirjassaan Heikki Mattila. Väitöksessä ”korostetaan kotimaisen alihankinnan pystyvän palvelemaan vaateteollisuutta nopealla sykkeellä ja lyhyillä sarjoilla, jolloin tuotannon ennustettavuus paranee”. Jaana Pamppunen Mitta Tiimistä kertoo, etteivät he suomalaisena alihankkijana pysty vastaamaan Viron hintoihin, mutta tarjoaa laatua ja nopeutta. Myös joustavuutta löytyy; tarpeen vaatiessa Mitta Tiimissä ommellaan pitkää päivää. Artikkelissa haastateltu Mira-TeXin toimitusjohtaja Seppo Ilmanen korostaa, että kun on ideoita, vaatetusalalla kyllä pärjää Suomessa.

Muotimaailman artikkelissa Jaakko Selin myös peräänkuuluttaa suunnittelijoiden klaaniutumista, joka tarkoittaa tulevaisuudessa yhä lisääntyvää suunnittelijoiden kokoontumista projektin tai ilmiön ympärille. Näin muodin eri osa-alueet yhdistyvät yhdeksi kokonaisuudeksi, jossa mukana voi hyvinkin olla esimerkiksi arkkitehtuuri, sisustus, vaatetus, gastronomia, sekä harrastukset. Projektissa syntyneet tuotteet heijastaisivat samanhenkistä ideologiaa ja elämäntyyliä. Kuluttaja haluaa kuulua johonkin suurempaan ja näihin syntyneisiin klaaneihin, joihin kuluttajatkin tuotteita ostamalla osaltaan kuuluvat, halutaan liittyä. Suunnittelijoille ryhmän kautta omalle käden jäljelle on helpompi

saada tunnettavuutta. Samalla myös yhdessä tekeminen ja kustannusten jakaminen on taloudellisesti kannattavampaa. Mallistolle ihanteellisinta, kestävästä kehitystä ja ajattelevaa kuluttajaa ajatellen, olisi valmistus Suomessa. Se myös mahdollistaisi nopean ja joustavamman tuotannon, joka eläisi malliston tarpeiden mukana. Kustannukset olisivat tietysti kalliimmat kuin halpatuotantomaissa, mutta kohderyhmän arvostaessa laatua, ympäristöä ja ihmisoikeuksia, olisi hän valmis myös maksamaan hyvästä omastatunnosta. Vaatemalliston ja kohderyhmän vahvan omaleimaisuuden vuoksi, myös eri alojen ammattitaidon yhdistäminen ja malliston osallistuminen suurempaan kokonaisuuteen olisi malliston imagolle, tunnettavuudelle ja taloudelliselle menestykselle suotuisaa.

Kohderyhmä

Mallistoni käyttäjällä on vahva oma tyyli, hän tahtoo tuoda itseään esiin pukeutumisensa kautta ja erottua massasta. Vaatteet ovat hänelle keino ilmaista itseään. Hän tahtoo ilahduttaa vaatteilla itseään ja ympäristöään, sekä haluaa niiden olevan yllätyksellisiä ja omaavan uutuusarvoa, kuitenkin herättämättä ylenmääräistä huomiota. Kohderyhmänä on juuri työelämää astunut tai astuva nainen, joka kohtaa ongelman sovittaessaan omaa erikoista tyyliään työelämän ja yhteiskunnan normeihin. Hän on joko luovalla alalla, tai ainakin suuresti kiinnostunut itsensä eri ilmaisukeinoista, kulttuurista, musiikista. Hän on aatteellinen, boheemi luonne, joka kantaa vastuunsa maailman tilasta ja on hyvin tietoinen ympäristöstään. Hän on valmis panostamaan vaateen laatuun ja ajattelee vaatetta pitkäaikaisena sijoituksena, koska on hyvin uskollinen omalle tyyliilleen. Pääsääntöisesti hän ostaa vaatteensa pienistä putiikeista, yhdistäen tyyliinsä rohkeasti vanhaa ja uutta.

Mallisto antaa boheemin luonteensa lisäksi tilaa naisellisuudelle, osa vaatteista korostaa naisellisia muotoja, eikä häpeä olla seksuaalinen. Vaikka vaatteiden käyttäjä on ajatuksiltaan hyvin tasa-arvoinen ja oman arvonsa tunteva, on hän myös hyvin tietoinen viehätysvoimastaan ja uskaltaa näyttää sen pukeutumisellaankin. Mallisto tukee tahtoa menestyä ja toteuttaa itseään, pysyä vahvana ja omien näkemystensä takana, silloinkin kun olisi helpompaa mukailla muita ja muuntua ulkoisten paineiden sanelemana.

Mallistoon vaatteeseen kaupassa tarttuva henkilö viehättyy myös vaatteiden muodoista, mystisestä tunnelmasta, yllättävistä ja humoristisistakin yksityiskohdista. Hän kokee malliston täyttävän hänen vaatetustarpeensa niin funktionaalisesti kuin esteettisesti. Usko vahvaan suunnitteluun, laatuun ja rohkeaan innovaatioon näkyy hänen valinnoissaan.

www.redbubble.com

PROSESSIN KUVAUS

Malliston roolijako

ReVerie – malliston roolijako syntyi kohderyhmän vaatimana. Naisen yleisesti käsitettyihin rooleihin löyhästi tukeutuen, olen räätälöinyt rooliin juuri oman mallistoni käyttäjän tarpeisiin. Roolit ovat muotoutuneet pääosin vaatetuksen tarpeet huomioonottaen eri tilanteissa, ei niinkään ensisijaisesti sosiologisiin tai psykologisiin rooleihin perustuen, vaikka ne taustalla ja tutkivassa osiossa vahvasti läsnä ovatkin. Suunnittelun yleisilmeen pysyessä koko malliston samana, eri roolit asettavat omat vaatimuksensa ryhmänsä sisäisille asukokonaisuuksille. Vaikka asukokonaisuudet on selkeästi rajattu ryhmiin ja tuotteet ensisijaisesti suunniteltu osoitetun roolin tarpeisiin, on monilla tuotteilla kuitenkin mahdollisuus vaihtaa paikkaa rooliin rajojen ylitse ja vaatetta käyttäjäänsä myös muussa roolissa.

Tanssija

Tanssija on rooliperheen naisellisin ja juhlin. Tanssijan asut puetaan juhliin ja sopivaan tunnetilaan. Rooli edustaa käyttäjälleen pakoa arjesta, mahdollisuutta unelmiin ja haaveiluun, romantiikkaan ja rakkauteen. Sen hahmo on herkkä ja kaunis, ja se antaa luvan hemmotella itseään ja vietellä naisellisuudellaan. Se korostaa naisen sukupuolta ja uskaltaa näyttää seksuaalisuutensa. Roolissa näkyy vahvana naisen sukupuolirooli. Vaikka malliston kohderyhmä on koulutettu, tasa-arvon ehdoton kannattaja, itseensä ja älykkyyteensä luottava, tyydyttää hän myös joskus tarvettaan olla täysin naisellinen, prinsessamainen ja valloittava, siirtäen taka-alalle jatkuvat työpaineet ja uranaisen roolin. Materiaalit ovat kauniita, keveitä ja ylellisiä, asut korostavat vartaloa ja osaltaan peittävät, ilmavuudella ja pintastruktuureilla.

Edustaja

Edustajan rooli ilmestyy edustustilaisuuksiin ja tilanteisiin joissa käyttäjän tulee tehdä vaikutus, edustaa itseään tai yritystään. Sen rooli on vahva, itsenäinen, älykäs, mutta kuitenkin inhimillinen ja persoonallinen, kiinnostava, itsevarman seksikäs. Rooli edustaa naisen kunnianhimoa, niin työssä kuin sosiaalisessa verkostossakin, jotka osaltaan kietoutuvat yhteen. Edustajan asut ottavat vaikutteita kulttuurista, taiteesta, teatterista. Ne ovat dramaattisia ja tukee roolinsa pyrkimystä olla unohtumaton; vahvalinjaiset vaatteet imartelevat kantajaansa, ollen rohkeita ja mielenkiintoa herättäviä.

Työläs

Työrooli on arjen kantava voima. Päivittäinen rooli on vaativa ja raskas, mutta palkitseva. Se on tehokas, aikaansaava, luova ja ammattimainen. Kaikkien kanssa toimeentuleva työ – minä, on asiallinen pukeutumisessaan ja arkisesti edustava, muttei kuitenkaan unohda huumoria ja hauskoja yksityiskohtia piristämään olemustaan ja mielialaansa. Asut tukevat kantajansa persoonaa ja roolia työelämässä luovana ja idearikkaana ihmisenä välttämättä perinteisen työasun kaavamaisuuden. Omaperäisyydestä huolimatta, huomiota herättämättömät, laadukkaat materiaalit ja tyylikkään kokonaisuuden luovat tuotteet tukevat roolin asiallista linjaa. Vahvan identiteetin omaava nainen pyrkii tasa-painoon nykypäivän työelämän haasteiden ja paineiden kanssa ja tahtoo sovittaa työnsä ja vapaa-aikansa sopivassa suhteessa toisiinsa.

Vapaa

Roolissa on läsnä vapaus, rento ajanvietto, mukavuus. Ystävien kanssa ja yksin maailmaa tutkiskeleva ja harrastava nainen on vapautunut ja valitsee tekemisensä omien mieltymyksiensä mukaan. Hahmon vaatteet ovat humoristisia kokeilevia ja inspiroivia. Ne antavat tilaa ilmaista itseään ja tunnetilojaan. Aikuistuvan naisen kaipuu lapsuuteen, seikkailuun ja huolettomuuteen tulevat roolissa ja sen vaatetuksessa esiin. Sosiaalinen elämä on vahvasti läsnä vapaan hahmossa ja sen vaatteissa kuljetaan rentoihin harrastuksiin, kadulla ja kaupungilla ystävien kanssa hullutellen. Vapaan asut ammentavat paljon vaikutteita musiikista ja katu-kulttuurista, mitkä ovat malliston käyttäjälle ominaisia kiinnostuksen kohteita.

Malliston ideamaailma

Mallistoon vanhojen valokuvien ja mielikuvieni kautta suodattunut sirkus muuntui sävyiksi, tunnelmiksi ja aiheiksi. Sirkus on aina tarjonnut yleisölleen jotain kummasteltavaa ja uutta, odottamatonta. Se on luonut illuusioita ja esittänyt usein todellisuuden vääristyneenä ja väritettynä. Kun sirkuksen esiintyjät ovat piiloutuneet naamioidensa, esiintymisasujen ja roolien taa, ovat he peittäneet yleisöltä oman itsensä. Sirkuksen työläiset tunnettiin vain lempinimeltä, eikä menneisyydestä kysely. Entistä oli helppo paeta sirkuksen matkaan, jolloin ulkomaailman todellisuus hämärtyi ja sirkuseurue muodosti yhteisön, jonka elinehto oli tuottavuus ja tehokkuus. Jatkuva työnteko, esiintymisen paineet ja haasteet, sekä loputon siirtyminen paikasta toiseen, ei saanut näkyä seurueen kasvoissa tai vaikuttaa näytöksen mahtipontisuuteen ja sujuvuuteen. Meikki peitti väsymyksen merkit ja hymy todelliset tunteet. Sirkuksen maailmaa on aina verhonnut mystisyyden verho, sirkuksen hahmot epätodellisia, jotkut jopa kummajaisia ja selittämättömän taitavia. Silmäkääntötemppeujen salat, todelliset ihmiset ja raaka työ pidettiin visusti salassa esirippujen takana.

Kuvista ovat lähtöisin tummat ja harmaat värit ja mystistä savujen sävyistä violetti ja herkempi roosa. Materiaaleissa on kiiltävää ja arkisempaa mattaa, esiintymisasujen loistosta harmaisiin ja kuluneisiin työvaatteisiin. Vaatteissa viitataan väljästi muotokielessä sirkuksen maailmaan, suuremmin se näkyy printeissä ja vertauskuvina.

Muotokielen epäsymmetrisyys juontaa sirkuksen vääristyneestä maailmasta. Mallistossa on paljon päällekkäisyyttä ja kerroksia, peittäen osittain alla olevan muodon. Kerrokset edustavat niitä rooleja ja suoja mekanismeja, jotka eristävät sisimmän ulkomaailmalta. Mieltä ne suojaavat epäonnistumisilta, pilkalta ja yksinäisyydeltä. Huput luovat turvallisuutta ja illuusion omasta suljetusta todellisuudesta. Printit ovat piilossa ensimmäiseltä katseelta ja kurkistavat käänteä alta tai toisen kankaan muodostaman verhon läpi. Ne herättävät mielenkiinnon ja houkuttelevat tutkimaan vaatetta lähemmin. Vaate ei ole muuttumaton, vaan yllättävä. Muuntuvat osat paljastavat, piilottavat ja muuttavat vaateen ilmettä. Mallisto on muuntuva ja yllätyksellinen, salaperäinen ja kiehtova, kuin sirkuskin. Vaikka sirkuksen näyttämöllä roolit ovat selkeämmin rakennettuja hahmoja, elämän oma näyttämö kaipaa näytöksiinsä omat esiintymisasunsa.

Ihmisen pysyessä omana itsenään ja kuitenkin muuntuessa tilanteiden roolien vaatimuksiin on hänen rooliasunsa tuettava omaa sisintä identiteettiään uskollisesti. Suunnitteluun vaikuttikin suuresti muodostamani käsitys kohderyhmäni edustajan sielunmaisemasta ja häntä ympäröivästä todellisuudesta, joiden kautta hänen roolinsa saavat muotonsa. Roolijako tuo myös jokaiselle neljälle hahmolle yhteisen linjan lisäksi omat lähtökohdat ja vaikutteet suunnittelussa. Hahmoille ominaiset esiintymistilanteet, niissä korostuvat luonteenpiirteet ja arvot korostuvat kyseisen roolin tuotteissa. Ideamaailmassa yhdistyvät sirkuksen mystiikka ja tunnelma, naisen roolien tulkinta, sekä kohderyhmän vahvan boheemin naisen henkilökuva ja muodostavat yhden selkeän linjan.

Suunnittelu

Mallistoa suunnitellessani pidin mielessäni kohderyhmäni ja vahvasti omaleimaisen tunnelman, joka mallistoon liittyy. Vanhan sirkuksen valokuvia ja materiaalia läpikäydessäni, yhdistyivät ne mielikuviini ja kohderyhmäni vaatimuksiin. Boheemi elämäntyyli oli helppo yhdistää inspiraation lähteisiin niiden jo valmiiksi samankaltaisen mystisyyden vuoksi. Pohdin malliston kohderyhmää ja sen asettamia rajoja ja tavoitteita vaatteissani ja keinoja ilmaista niin malliston takana olevaa ideamaailmaa, kuin kohderyhmän edustajan arvoja, estetiikkaa, vahvaa luonnetta ja persoonaa. Inspiroiduin naisten rooleista tänään ja ennen ja halusin kuvata vaatteissani vahvan nykynaisen, joka tiedostaa arvonsa ja mahdollisuutensa, tärkeänä yhteiskunnan osana, antamatta sen vaatimusten lannistaa itseään, luovuuttaan ja omaperäisyyttään. Kohderyhmä edustaa omaa sukupuoltaan, olematta silti työelämässä ensisijaisesti vain nainen vaan vahva persoona, suhteissaan tasa-arvoinen ja itsenäinen, uskaltuen nauraa itselleen ja hullutella vaatteillaankin. Myös roolien vaatimukset eri malliston osa-alueissa tuli ottaa suunnittelussa huomioon.

Suunnitteluprosessia helpotti mallistoni suuntautuminen kuluttajalle, joka oli suunnilleen samassa elämäntilanteessa kuin itse olen, sekä moni tuttavani. Kohderyhmäni kohtaavan haasteen, persoonallisen tyylin sovittamien elämän eri rooleihin, koen olevan myös ajankohtainen piireissäni, niin itselleni kuin ystävilleni. Tyyllillisesti mallistoni tuotteet eivät kuitenkaan ole osa minua, enkä siis ole tuotteita suunnitellut itseäni ajatellen, vaan ottanut etäisyyttä omaa suunnittelua ja tyyliäni vahvasti monesti leimaavaan street-tyyliin.

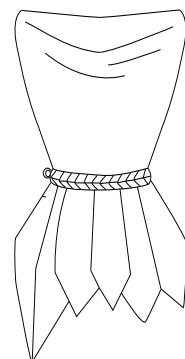
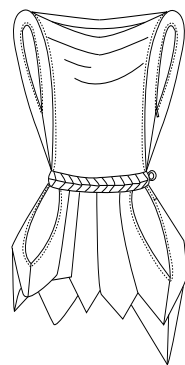
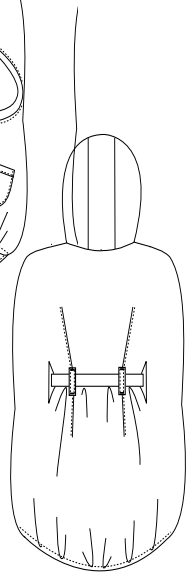
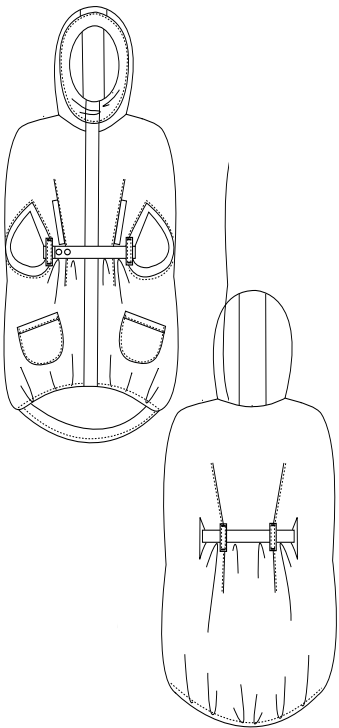
Kun tunnelma ja henki mallistolle olivat syntyneet ja sen funktio kartoitettu suunnitteluni jatkui piirtämisen kautta. Hahmottelin mallistoni siluetteja ja yleisilmettä. Piirtämisen ollessa itselleni hyvin nautittavaa ja helppoa, käytän sitä paljon suunnitteluprosessin

Materiaalia luonnoskirjasta

työstämisessä ja kehittämisessä. Idean ollessa päässäni saatan piirtää sen moneen otteeseen paperille uudestaan ja joka kerta hieman erilaisilla, kunnes olen lopputulokseen tyytyväinen. Luonnoksilla haen vaatteelle lopullisen muodon ja muotoon sopivat yksityiskohdat, hahmottaessani ne paremmin vasta nähtyäni ne piirroksieni kautta. Jo alusta asti jotkut piirteet olivat selviä; kerroksellisuus, väljän ja tiukan yhdisteleminen, vaatteiden muunneltavuus. Silueteissa näkyy alusta asti vyötärön korostaminen; väljyys on useimmiten asukokonaisuuden yläosassa, alaosan ollessa tiukka, mutta väljänkin asukokonaisuuden kuroo vyötärö muodokkaaksi. Mallistossani on paljon laskoksia ja yksityiskohtia, mutta ilmeen voima on sen muotokieli, joka on vahvempi kuin detaljit. Suunnittelun pienemmät ratkaisut tukevat vaateen linjaa lisäten sen mielenkiintoa. Vaatteissa on kolmiulotteisuutta ja pinnat ovat osin moni-ilmeisiä printein, punoksin, erilaisin laskoksin tai kerroksin ja päällekkäisyyksin. Kaavoituksessa haasteellisimpia olivat juuri kolmiulotteiset mallit ja muunneltavat yksityiskohdat, joita oli usein aluksi vaikea hahmottaa. Kokeilemalla ja protoja tekemällä toimivin malli löytyi ja selvisin kaavoituksessa pääsääntöisesti yhdellä protolla, joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta.

Printit ja painokuosit eivät ole vaatteissa päärooleissa, vaan hieman piilossa ensisilmäykseltä, toisen, läpinäkyvän, kankaan alla tai vaatteiden yksityiskohdissa. Mallistossa on paljon epäsymmetrisyyttä, olematta kuitenkaan jatkuvasti toistuva efekti, näin välttämällä sen muuttumisen monotoniiseksi ja tylsäksi säännöksi. Jokaisessa vaatteessa on jokin juju, perustuotteita on hyvin vähän, käyttäjän vierastaessa niitä. Malliston jakautuessa neljään ryhmään, sai kukin ominaiset piirteensä. Tanssijalla on korostetun herkkää muotokieltä, naisellisia ja keveitä ratkaisuja, pää-asia mekkoja. Edustaja kantaa päällään rohkeampia, voimakkaampia linjoja, jotka korostavat itsevarmuutta ja sosiaalisuutta. Nämä asut sopivat niin ilta, kuin päivätilaisuuksiin. Työ- minän tuotteet on mukavia, mutta myös edustavia vaatteita arkiseen työelämän tarpeisiin. Ne ovat vahvan persoonallisia, mutta kuitenkin arkisimpia asuja, unohtamatta hauskoja yksityiskohtia. Vapaan tuoteperhe luottaa huumoriin, hullunkurisiin leikkauksiin ja on malliston osa, jossa myös ns. katu-tyyli vaikuttaa. Vaatteet ovat rennompia, hieman lapsenomaisiakin.

Tuotteet

Mallistossa on yhteensä 27 tuotetta. Ne on jaettu roolien mukaan neljään ryhmään. Lukumäärällisesti tanssijalla on vähiten tuotteita, viisi, edustajalla kuusi ja työläällä ja vapaalla kummallakin kahdeksan. Tämä johtuu siitä, että kohderyhmäni henkilön vaatetarpeen painotus on juuri arkisemmissa rooleissa, eli työelämässä ja vapaa-ajalla, roolit, joissa hän on päivittäin. Harvemmin käytettyjä taas ovat edustajan rooli ja juhluvien pukeutuja, tanssija.

Tanssijan tuoteperhe koostuu kahdesta juhlamekosta, sekä hameesta ja siihen kuuluvasta yläosasta. Tanssijalla on myös takki, joka soveltuu puettavaksi juhluvien asujen kanssa. Takki on muhkea, siinä on korkea, suojaava kaulus ja viittamainen takaosa, joka lisää juhlavaa ilmettä ja tuo asuun tanssijalle ominaista draamaa. Hihat ovat pussimaiset ja niissä on helman pyöreyyteen sopivat linjat. Leveä vyö kuroo muodokkaan takin naisellisten kurvien mukaisesti. Takki on lämmin ja suojaa juhlijaa ilman välikerroksien tarvetta. Tanssijan näyttävintä asua on kolmioista ja kangaspaloista muodostunut silkkimekko, jonka valmistin valmiiksi tuotteeksi asti. Alla on joustavasta kankaasta tiukaksi kaavoitettu shortsiasu, jonka päälle on epäsymmetrisesti aseteltu toiselle puolelle hupusta lähtien pussiin ommeltuja kolmioita ja toiselle puolelle pitkänomaisia kevyitä kankaanpaloja, jotka on sijoiteltu päällekkäin runsaaksi helmaksi. Tanssi - printti on painettu alempiin kerroksiin ja kolmioiden sisäpuolelle. Tuotteen valmistuksessa suuressa osassa oli muotoilu ja käsin ompeleminen sen orgaanisuuden ja osien runsauden vuoksi. Vyö on sidottu käyttäen nuolenkärkisolmintaa. Mekko on lyhyt, selästä avoin tai hupun ollessa alhaalla, sen peittämä, ilmava ja kevyt. Toisessa tanssijan mekossa on myös huppu, pinta on poimutuksesta elävä ja sen rintamuotolaskoksiin ja selän laskoksiin on kaavoitettu kappale, joka muodostaa hihanomaiset kevyet siivekkeet mekon sivuille. Vaatteen miehustassa on päällekkäin kaksi kangasta, läpinäkyvä kangas on päällä ja voimakkaasti poimutettu. Kaksiosaisen asukokonaisuuden muodostaa tanssijalle ominaisesti kevyt ja ilmava paita, joka muodostuu kankaanpaloista, jotka yhdistyvät korin pohjaa muistuttavalla sidoksella toisiinsa. Alaosana on kolmesta kappaleesta muodostuva hame, joka kiinnittyy edestä neppareilla. Neppareiden kiinnityskohtaa muuttamalla, mekon istuvuutta voi muokata, kiinnittämällä sen korkeammalle tai alemmas vyötäröllä, korostamalla tai tasoittamalla sen epäsymmetrisyyttä.

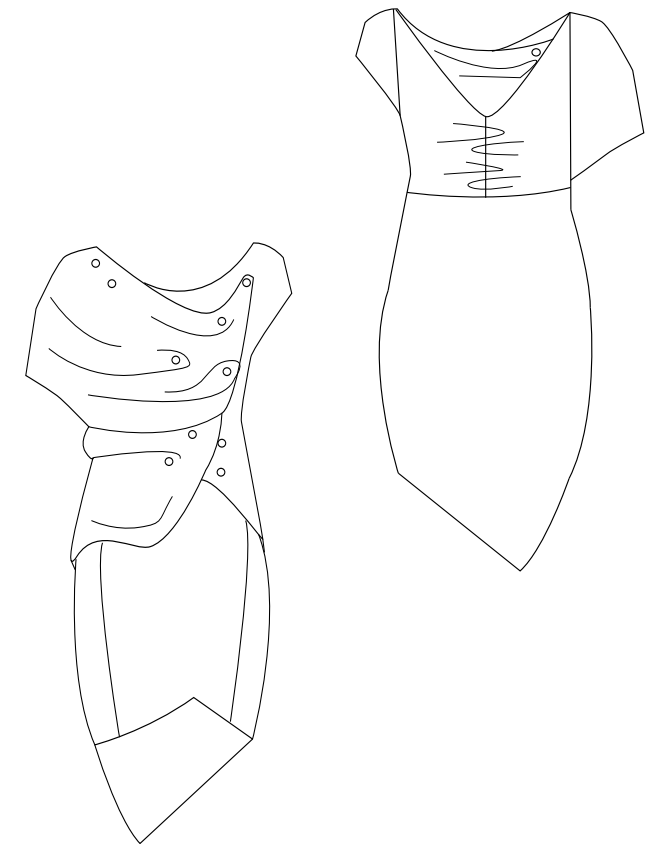
Edustaja – rooliin kuuteen tuotteeseen kuuluu kolme asukokonaisuutta ja kuusi tuotetta. Valmistetuista tuotteista ensimmäinen on takki, kiiltäväpintainen ja näyttävä, jossa korostuu päällekkäisyys ja yksityiskohdat. Pitkässä takissa on lyhyet viittamaiset kappaleet peittämässä olkia, toisen niistä voi halutessaan nostaa ylös, jolloin se muodostaa kauniin kasvoja ympäröivän kaulusmaiden muodon hupun yhteydessä. Helman muotolaskoksiin on kaavoitettu sen muotoa lisäten auki jäävät vastalaskokset. Asukokonaisuuden hupullisen paidan miehusta on kaavoitettu kahdesta suuresta osasta, jotka kulkevat toistensa lomitse selän puolella, muodostaen samalla hihat ilman varsinaisia hihakappaleita. Paita muuntuu myös cocktailmekoksi; siinä on kireä alaosa, joka tarvittaessa myös menee helposti housujen sisään. Paitamekko on pussiin ommeltu, joten sitä voi käyttää kummin päin vain; toinen puoli on kuosin peittämä ja päällystetty läpinäkyvällä organzalla. Housuissa on istuva yläosa ja korkea vyötärö. Niiden muotoa voi muokata taskujen avulla, joiden yhteydessä on suuret kääntyvät laskokset. Kaavoituksellisesti haastavat taskut voi halutessaan kääntää kiinni ja kiinnittää napeilla, jolloin housut ovat kapeammat ja ilmeeltään tavanomaisemmat, kun taas avaamalla taskujen käänteet, housujen siluetti muuttuu ylhäältä leveämmäksi, alaspäin kapeneviksi; ns. porkkanamalliseksi.

Toisen asukokonaisuuden muodostaa sinänsä yksinkertainen, mutta muunneltava mekko. Kiinteän alaosan vastapainona yläosassa on paljon volyymia. Etukappaleet ovat suuret epäsymmetriset kappaleet, jotka voi kiinnittää edestä eritavoin päällekkäin neppareilla, joita on useita kummassakin kappaleessa. Näin voi myös muunnella pääntien paljastavuutta. Viides tuote on pitkä toppi ja kuudes housut. Yläosa on hihaton, mutta hihojen pyöriölle on kaavoitettu käsiä ympäröivät kappaleet, jotka jatkuvat alas sivusaumoja muodostaen sivuille kolmiulotteisuutta. Ohut vyö on sidottu nuolenkärkisolminnalla ja vyöstä alaspäin on poimutettu kappaleista muodostuva helmaosa, joiden yhteydessä on taskut. Housut ovat yläosan runsauden vastapainona vartalonmyötäiset ja yksityiskohtana ovat laajat taskut, joiden saumoihin on yläosassa siirretty sivusaumat.

Työlään kahdeksasta tuotteesta valmiiksi asti viedyn asukokonaisuuden muodostavat paitamekko, housut ja takki. Paitamekko on nimensä mukaisesti sopiva niin paidaksi, housujen kanssa käytettynä, kuin sinällään, mekkona, sukkahousujen tai legginssien kanssa. Paita on volyymiltaan voimakas, epäsymmetrisistä laaja-alaisista kappaleista muodostuva. Sivuiilla etu ja takakappaleilla olevat leikkaukset muodostaa kappaleet, jotka

on päällystetty läpinäkyvällä kankaalla ja joiden alta kurkistavat printit. Leikkaussaumojen yhteyteen on kaavoitettu päällitaskut. Housut ovat yksityiskohdiltaan epäsymmetriset. Niiden lahkeissa on sivusaumoista kiinnitetyt kappaleet, jotka ovat rypytyt ja jotka kiristävät housujen lahkeet pillimäisiksi, jättäen housujen yläosan löysäksi. Housujen haaraosaa on kaavoituksessa jo laskettu, kontrastin lisäämiseksi. Takki on A – linjainen, helma muodostuu neljästä kappaleesta, jotka on kiinnitetty yläreunastaan vyötärölle. Tuplakaulus muodostaa samalla liivimäisen osan takin etu - ja takakappaleelle ja kiinnittyy hihojen pyöriölle ja sivusaumoihin. Sitä voi pitää edestä auki, tai kiinnittää napilla, joka muuttaa takin ilmettä yllättävästi. Työ – roolin toiseen asukokonaisuuteen kuuluvat housut ja pitkähihainen. Pitkähihaisessa paidassa on kiinteä vartalonmyötäinen alaosa, jonka päälle on kaavoitettu pääntielle kiinnittyvät kappaleet, jotka muodostavat viittamaisen laskeutuvan osan vaatteeseen. Sen voi kiinnittää edestä vetoketjulla kiinni, tai pitää avoimena, jolloin se paljastaa alla olevassa kerroksessa olevan printin. Housut ovat istuvat, ne ovat nilkkoihin ulottuvat ja valmiiksi käännettyt. Niissä on vain yksi etutasku joka on kaavoitettu huomiota herättävän suureksi ja kolmiulotteiseksi, muodostuen laskoksista. Viimeinen työasu koostuu hameesta ja kahdesta yläosasta, pitkähihaisesta monikäyttöisestä perustuotteesta ja liivimäisestä paidasta. Lyhyeen liivimäiseen paitaan voi lisätä nappeja avaamalla volyymia, koska keskietuun ja sivuihin on kaavoitettu laskokset. Hame on vyötärölle ulottuva ja selkeälinjainen.

Haihtuva

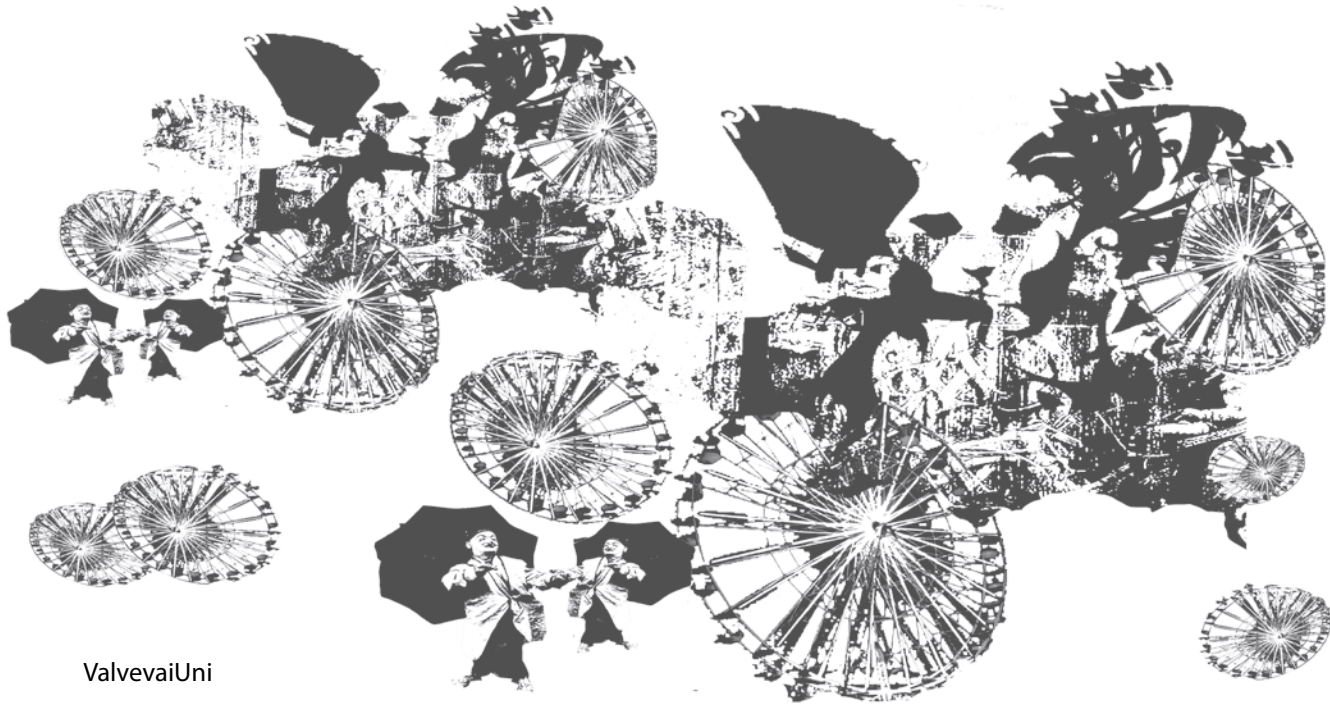
Malliston neljännen roolin Vapaan tuotteita on Työlään tapaan kahdeksan. Valmistettuja tuotteita on kolme. Kevyttoppa - keppi, on lyhyt, epäsymmetrisistä kappaleista kaavoitettu ja se puetaan päähän yli. Pinnassa on struktuuria, joka on saatu aikaan ompelemalla rypytykslankoja ja niitä kiristämällä. Vaatteen ilmettä hallitsee suuri huppu, jonka reunaan on kaavoitettu hauskat kauluskappaleet; hupun ollessa päällä ne kehystävät kasvoja ja hupun alhaalla ollessa ne muodostavat kauluksen. Asukokonaisuuden paita on lyhyt. Hihoista on kaavoitettu kappaleet, jotka kääntyvät eteen tai halutessa taakse. Ne voi kiinnittää sitomalla tai jättää roikkumaan. Alaosa on housuhame. Se ulottuu polvien yläpuolelle, jossa pussimainen hameosa jakaantuu lahkeiksi. Hallitsevana yksityiskohtana etukappaleelle laskeutuu suuri laskostettu kappale, joka toimii myös taskuna. Toisessa asussa on tunika ja legginsit. Tunika on kolme - neljäsosahihainen. Tunikan helma on rypyttetty nauhojen avulla. Tunikaan kuuluu myös hupullinen liivi, joka on koottu nuolenpääsidonta - tekniikkaa jälleen käyttäen. Huppuliivi on täysin irtonainen.

Vapaan roolin loput tuotteet muodostavat t-paita, housut, pitkähihainen ja takki. Pitkähihainen on hauskan kolmiulotteinen, jonka yläosan muodostaa kappaleet, joita saumoissa olevien piilovetoketjujen avulla voi säädellä. Vetoketjuja avatessa niin sanotut laskospohjat tulevat näkyviin, ja niissä ovat printit. Housut ovat hieman vajaamittaiset, löysät ja haara on laskettu alas. Ne ovat hieman alaspäin kapenevat ja housujen yläosan ollessa hyvin väljä, kurotaan se ohella vyöllä, jolloin väljyys muuttuu poimutukseksi. Takki on hihatton, kädenteitä on laskettu kuitenkin niin alas, että takki suojaa käsiä kyynärpäihin saakka, tai ennemminkin hihat puuttuvat kokonaan ja kädet pujotetaan vaatteessa olevien aukkojen läpi. Takin olemus on hyvin pyöreä ja halutessa siihen saa muotoa vyöllä. T- paita taas edustaa perustuotetta, jota voi käyttää helposti muiden tuotteiden alla, tai alaosien kanssa.

Harkintaa käyttäen, useat tuotteet kelpaavat hyvin muidenkin roolien käyttöön ja niitä voi myös yhdistellä sujuvasti. Parhaiten ne kuitenkin toimivat oman roolinsa käytössä ja toisistaan käyttötarkoitukseltaan kauimmaisat, tanssijan ja vapaan tuotteita ei esimerkiksi ole tarkoitus yhdistää lainkaan. Parhaiten tuotteiden vaihto käy edustajan ja työlään roolien välillä, joissa varsinkin useimmat alaosat muuntuvat helposti kummankin käyttöön.

Tanssi

ValvevaiUni

mielestäni vaatineet suuren pinnan ja yksinkertaisen muodon tai vaateen toimiakseen.

Malliston suunnittelun edetessä yksityiskohtien rikkaus, kerrokset ja muunneltavuus vaatteissa rajasivat painomenetelmien käyttöä. Nämä painomenetelmät olivat myös hyvin epävarmoja onnistumisen suhteen: vaikka hankkimani kankaat olivat koostumukseltaan suositellun mukaiset, ei lopputulos toiminut halutunlaisesti. Päädyin yleisesti käytettyyn, mutta toimivaan pigmenttipainatukseen ja sopeutin sen mallistoon epätavallisen sijoittelun ja printtien aiheiden avulla.

Aiheet printeissä ovat unenomaiset, ne maalailevat epätodellisia hahmoja vaatteisiin ja antavat sijaa omille mielikuvituksen kuville. Kuvat eivät vaatteissa ole suoraan esillä, vaan ne kuultavat läpinäkyvän kankaan alta, tai ovat sijoitettu pieniin osiin vaatteissa, tai kurkistavat toisen kerroksen alta. Kuosin tai printin saattaa myös löytää vuorista tai taskupussista. Käytin myös paljon helmiäispastaa, joka hohtaa tunnelmaan sopivasti, väreinä lilaa ja harmaan eri sävyjä, tummaa ja vaaleaa ja hopeaan taittuvaa.

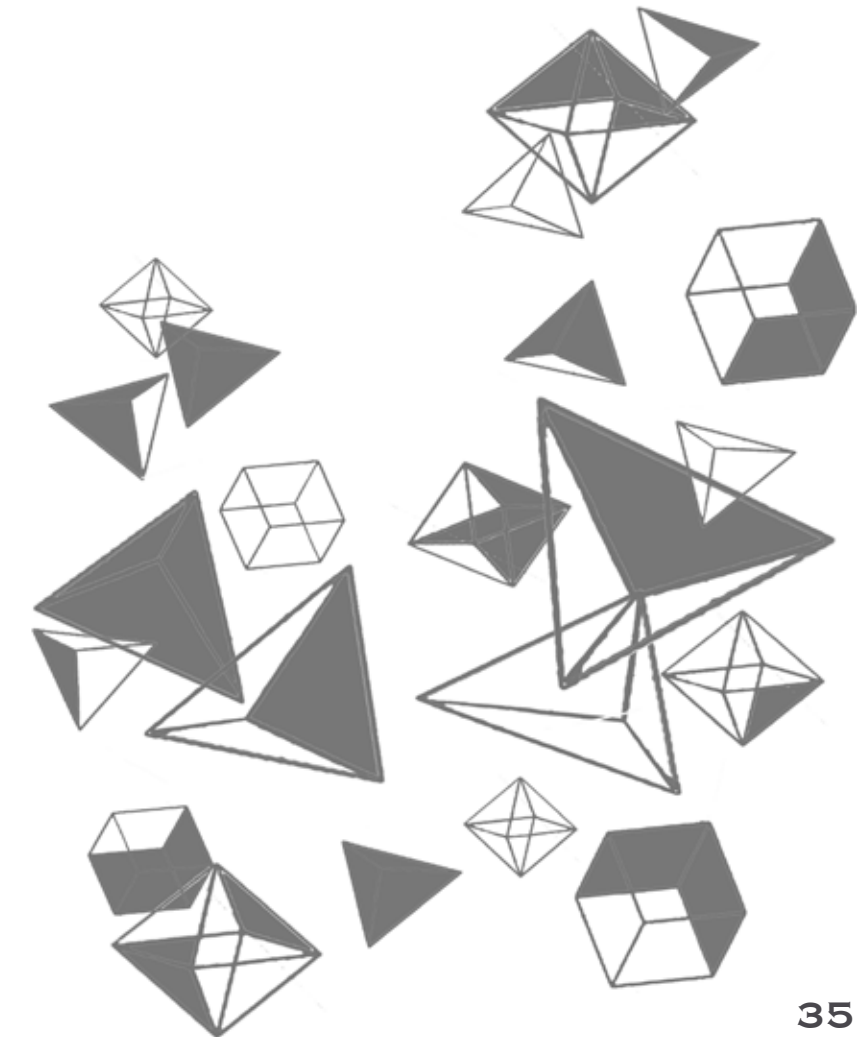
Printtejä on neljä, jotkut enemmän tietylle roolille uskollisia, mutta mallistossa printit ovat kuitenkin kaikkien roolien käytössä.

Printit ja painokuosit

Aluksi aikomuksenani oli yhdistää useampia kiinnostavia kankaanpainomenetelmiä mallistooni. Aihe toi mieleeni ensimmäiseksi polttopainatuksen ja kreppipainatuksen. Polttopainatus polttaa kankaassa olevan selluloosakuidun ja luonnonkuidun, ei kuitenkaan villaa tai muita eläinperäisiä kuituja. Kankaassa kuviot näkyvät läpinäkyvinä, harvempina osioina. Kankaan ideaali koostumus on puolet selluloosa – tai luonnonkuituja ja puolet keinokuitua, esimerkiksi puuvilla/ polyesteri. Kreppipainatus taas syövyttää eläinperäiset kuidut, kuten villan ja silkkin ja rypistää viskoosin. Tässä parhaan lopputuloksen saa harvasidoksisessa kankaassa. Ensimmäiset kokeiluni, riippuen kankaasta, olivat vaihtelevan onnistuneita, mutta toimiessaan efekti toi mieleen ideamaailmani.

Kuluneet, epätasaisesti rypistyneet kankaat olivat boheemin erikoisia, mielenkiintoisen silottamattomia, särmikkäitä ja epätäydellisiä. Kuitenkin toimiessaan parhaiten menetelmät olisivat

AvaKuu

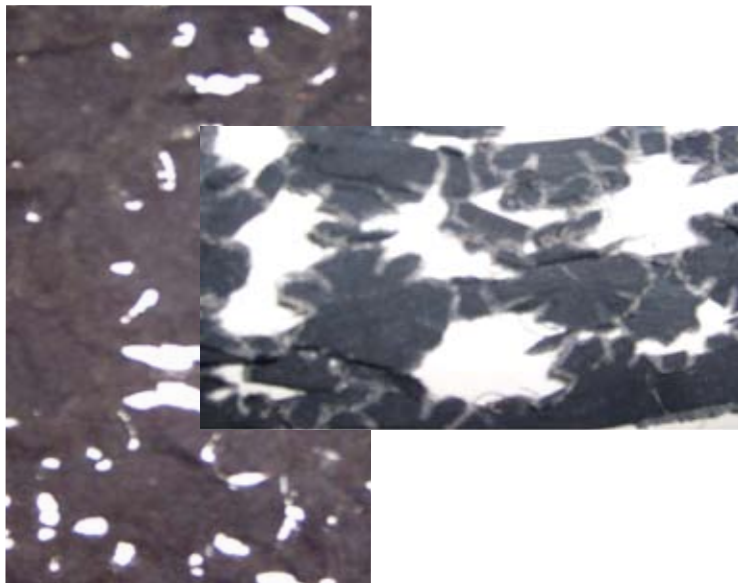

Tanssi – printti on nimetty hahmon mukaan. Printti onkin naisellinen ja herkkä, tanssija -roolin mukaisesti. Kasvot ovat peitetty naamiolla, joka luo mystisen tunnelman tyhjillä silmillään. Kuvassa näkyy vapaan käden jälki ja se on kevyt ja rönsyilevä. Kuvassa on läsnä suoraa lainausta roolien maailmasta ja pakoa naisellisuuden naamion taa. Hahmo on haamumainen, kasvot ehkä vain kuvitelmaa, tahdon naamiolle lisäämät.

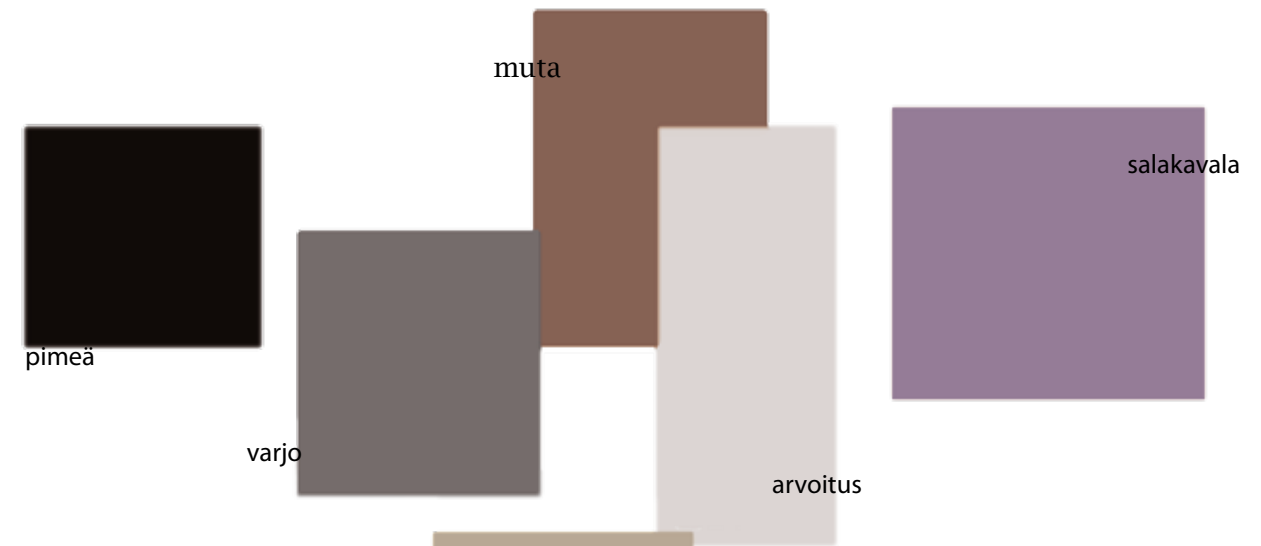
ValvevaiUni -painokuosi on orgaaninen, muodot ja hahmot muodostavat jatkuvan kuviopinnan. Kuosissa kohtaavat kasvot ja rosainen pinta ja siinä seikkailevat tutut sirkuksen ja tivolin symbolit: kääpiöklovni ja tyylielty maailmanpyörä. Tuloksena on rytmillinen kuvio, jossa väripinnat antavat tilaa kankaalle ja mielikuvitukselle. Painokuosi on eläväinen ja hieman levoton, ollen silti voimakas ja kutsuen katsomaan tarkemmin. Kuosissa liikutaan todellisuuden rajamailla, hahmot sekoittuvat toisiinsa ja häilyvät lähelle ja kauas. Painokuosi toimii myös yksittäisenä printtinä.

Painokokeiluja

AvaKuu –printti muodostuu kahdesta osasta, rajoista, jotka muodostavat kuvion rungon ja päälle painetuista osista, jotka täyttävät värillä osia muodoista. Printissä graafiset kuviot muodostavat avaruudellisen tilan, jossa on jotain kaoottista ja rikkonaista, vaikka se koostuu hyvin selkeistä ja määritellyistä tiukkalinjaisista osasista. Tässäkin printissä leikitellään järkevän todellisuuden kustannuksella: kuin organisoitu maailma olisi tipahtanut paikaltaan ja jäänyt leijumaan tai sataisi alas helisevänä ryhmänä. Kuviossa on leikkisyyttä ja jotain lapsenomaistakin ja se on hyvin kolmiulotteinen.

Haihtuva - yksittäisprintillä on selkeä lähtökohta: savu. Savu kohoaminen on pysäytetty kuvaksi ja vangittu kankaalle. Savu on mystinen elementti ja alati muuttuva ja katoava. Se on läpinäkyvä, näyttää ja piilottaa samanaikaisesti vääristäen asioita ja sitä mitä luulemme näkevämme. Printtinä se luo mielenkiintoisen herkän häilyvän muodon.

Värimaailma

Värikartta koostuu yhdeksästä eri väristä. Pohjalla vaikuttaa viisi väriä ja jokainen rooli tuo ominaisvärinsä mukaan palettiin sitä elävöittämään. Kaikki ovat kuitenkin koko malliston käytössä. Värit ovat lähtöisin alun perin vanhoista sirkuksen valokuvista, jotka ovat mustavalkoisia tai seepioita. Värimaailma tuo mieleeni myös sumun ja savun ja kiehtovat sävyt siitä hetkestä kun päivä vaihtuu iltaan. Se on suhteellisen synkkä kokonaisuus, jossa mukana on kuitenkin naisellisia ja hempeitäkin sävyjä pehmentämässä ja tuomassa ulottuvuuksia malliston ilmeeseen.. Mukana on musta; pimeä ja graniitin harmaa; varjo, sekä selkeästi vaaleampi harmaa; arvoitus. Herkemässä sävyssä yhdistyy harmaa ruskea ja lila, olematta liian puhdas; kuriton ja syvä lila on mystinen; salakavala. Rooleista tanssija tuo mukanaan värikarttaan luonnonvalkoisen, joka on tahriintunut keltaisella sävyllä; haalea, edustaja taas vahvemman punaisen, joka kuitenkin on murrettu ja taivuu ruskeaan; hehkuva. Työlään oma sävy on turvallinen lämmin ruskea; muta ja vapaan väri on ihanan pehmeä roosa ja vaaleanpunaisen väliltä; leikki.

Materiaalit, tekniikat

Materiaaleja mallistossa on 13. Lukumäärä saattaa tuntua isolta, mutta materiaalien kohtuullinen kirjo tuo moni - ilmeisyyttä ja käyttöisyyttä pieneen mallistoon. Myös eri roolit vaativat erilaisia materiaaleja, eri vaatimuksien mukaisesti. Suosin materiaalivalinnoissani mahdollisimman paljon luonnonmateriaaleja kuten silkkiä ja puuvillaa. Luonnonmateriaalit mielestäni sopivat parhaiten kohderyhmäni arvomaailmaan ja malliston henkeen. Mutta vaikka ihannemateriaali olisi luonnollisuutensa vuoksi ollut silkki kaikissa läpinäkyvyyttä vaativissa kankaissa, korvasin niistä osan polyesteri- organzalla. Näin helpottuu vaatteiden pesu ja huolto, silkki kun vaatii useimmiten kuivapesun. Näin organza lisää käytettävyyttä niissä rooleissa mitkä enemmän sitä vaatii. Tanssijan roolissa silkki on loistava materiaali ylellisyytensä vuoksi. Malliston materiaalit kulkevat roolien mukaan juhlavista materiaaleista arkisempiin ja mukaviin trikoisiin.

Tuotteissa käytin useassa vyössä ja myös vapaan tunikan liivissä yksityiskohtana nuolenkärkisidontaa. Tekniikka on yksinkertainen. Nauhaa tehdessä tarvitaan kuusi lankaa ja kolme eri väriä. langat solmitaan yhteen n. 10 cm kohdalta ja asetetaan symmetrisesti. Vasemmalta lukien otetaan toinen lanka ja pidetään sitä pingotettuna. Vasemmanpuoleinen lanka on niin sanottu solmintalanka. Solmintalangalla tehdään silmusolmu suoristetun langan ympärille (kuva 1). Lanka vedetään kireälle ja tehdään toinen solmu. Tämän jälkeen suoristetaan kolmas lanka ja siihen tehdään kaksi solmua solmintalangalla. Seuraavaksi otetaan oikealta lukien toinen lanka, pidetään sitä suorana ja tehdään oikeanreunimmaisella langalla kaksi silmusolmua seuraavina vasemmalla olevien kolmen langan ympärille (kuva 2). Ensimmäinen rivi on valmis. Näin jatketaan, solmien silmusolmuja vuoronperään vasemmalta ja oikealta. Näin neuvoi Elise Nilsson kirjassaan Nauhat ja helmet: palmikoi, kiedo solmi (Minerva 2007).

Nuolenkärkisolminta

Kuva 1

Kuva 2

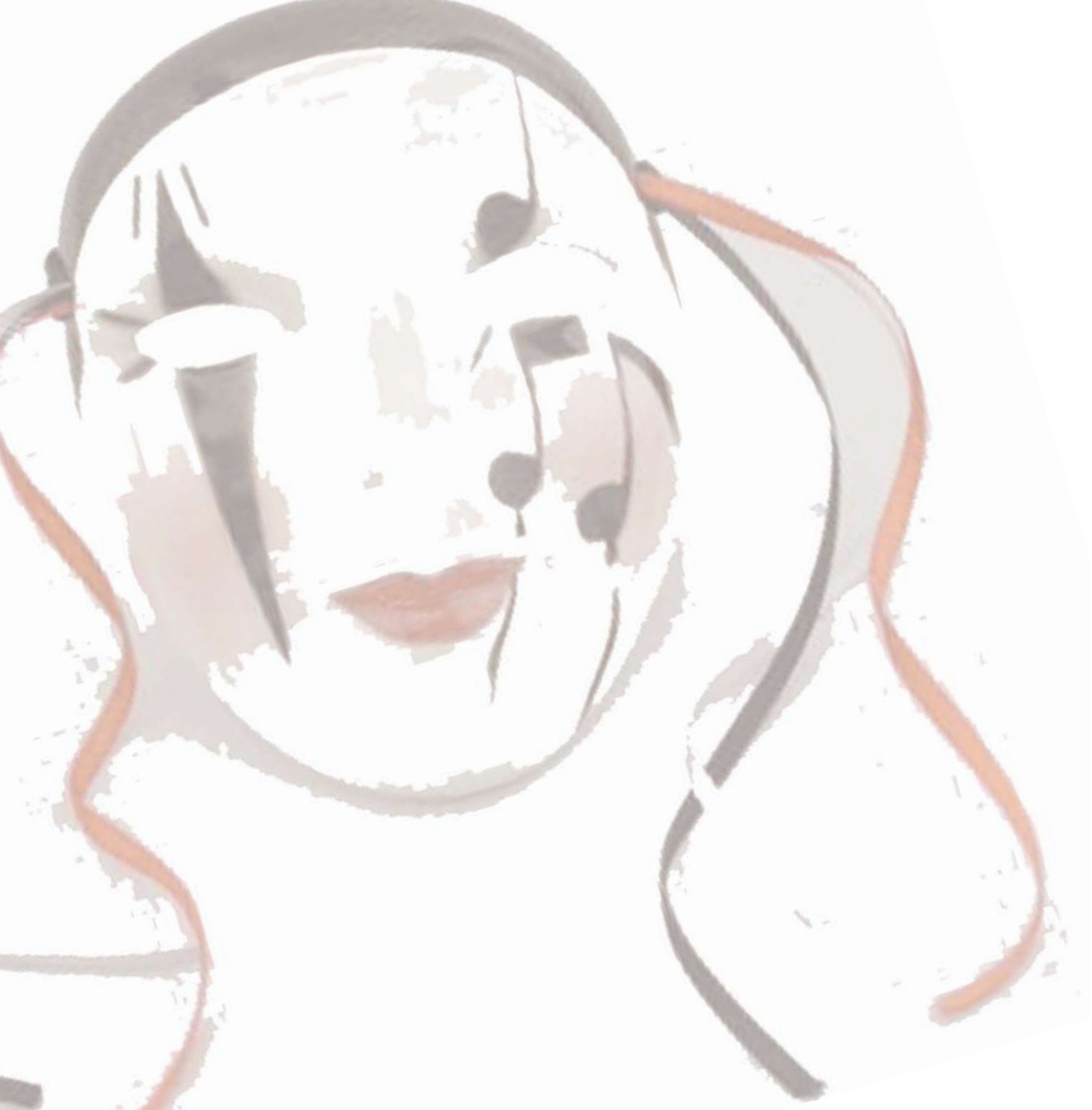
Nimi, graafinen ilme

Malliston nimeksi tuli pitkän pohdinnan jälkeen ReVerie. ReVerie on englannin kielen sana ja tarkoittaa valveunta. Ihastuin sanaan sen takia miltä se ääneen sanottuna kuulostaa ja kirjoitettuna näyttää, sekä sen merkitykseen. Sanassa on myös samankaltaisuutta oman nimeni kanssa. Sanan särähdellessä kielen päällä on se samalla voimakas ja kaunis, sopien mielestäni täydellisesti lopputyöni ilmeeseen ja tarinaan, liittymättä liian alleviivaavasti niin sirkukseen kuin rooleihinkaan. Valveuni on kiehtova, joskus pelottavakin tila, jossa todellisuus ja epätosi hämärtyvät. Tämä maailma on juuri osa sitä, mistä mallistonikin henki kumpuaa.

Graafiseen ilmeeseen halusin samaa ilmettä kuin malliston vaatteissa. Kuvituksessa seikkailevat hahmot ovat sirkuksen maailmasta peräisin ja tuovat oman kujeilevan ilmeen portfolioon. Taitto on väljä ja ilmava, kuvitus jättää tuotteille ja tekstile oman tilansa. Värit ovat haalistuneita ja luovat utuisen vaikutelman. Portfolion ilme pyrkii olemaan hieman unenomainen, mielikuvituksellinen, välttämättä turhaa totisuutta. Se on kuitenkin harmoninen ja helposti ymmärrettävä.

Roverie
fall-winter08

tanssija

edustaja

työläs

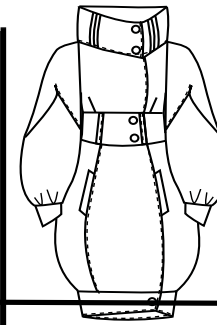
vapaa

tanssija

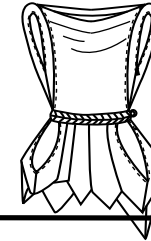
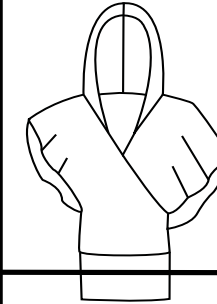
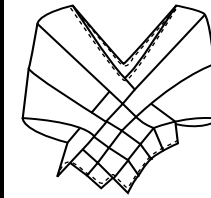
edustaja

takki/viitta

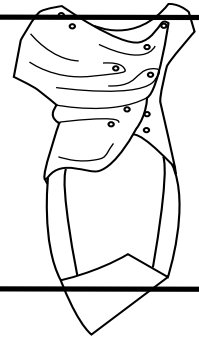

paita/neule

toppi/tunika

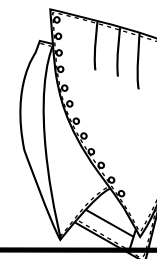
mekko

housut

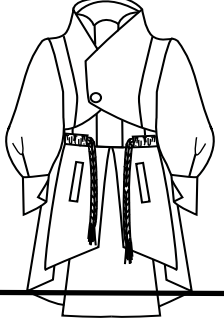
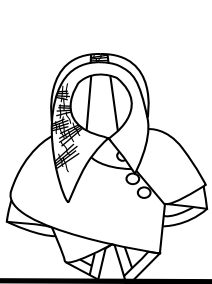
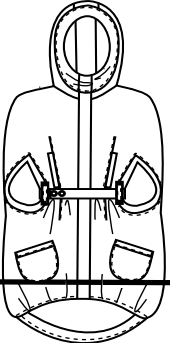
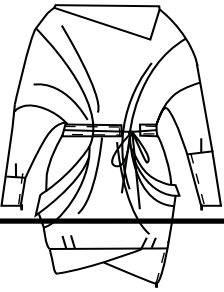
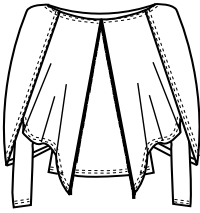
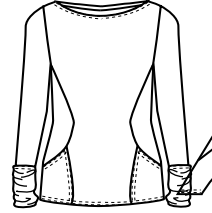
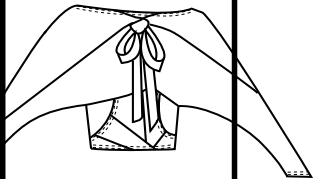
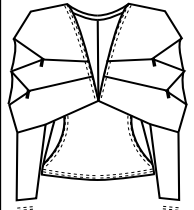

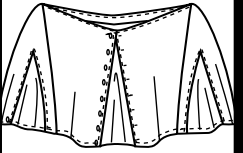
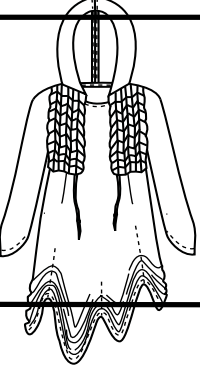
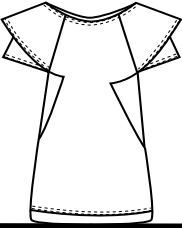
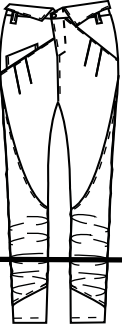
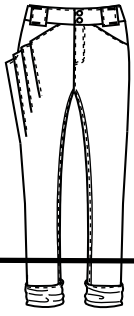

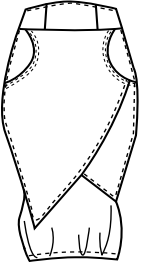
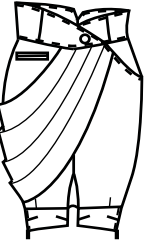

hame

työläs

vapaa

takki/viitta

paita/neule

toppi/tunika

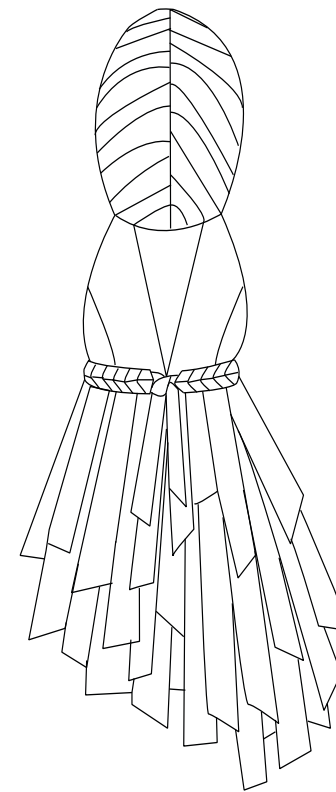
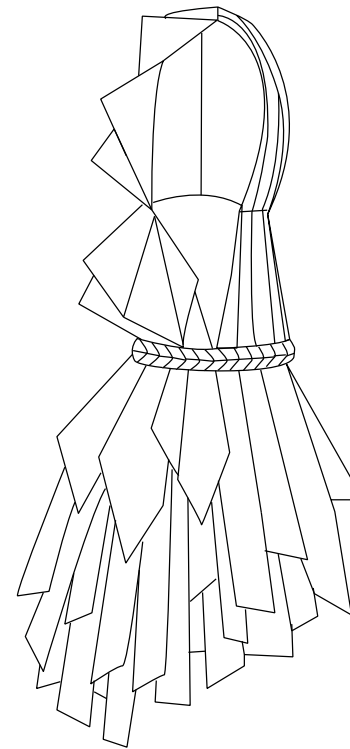
mekko

housut

hame

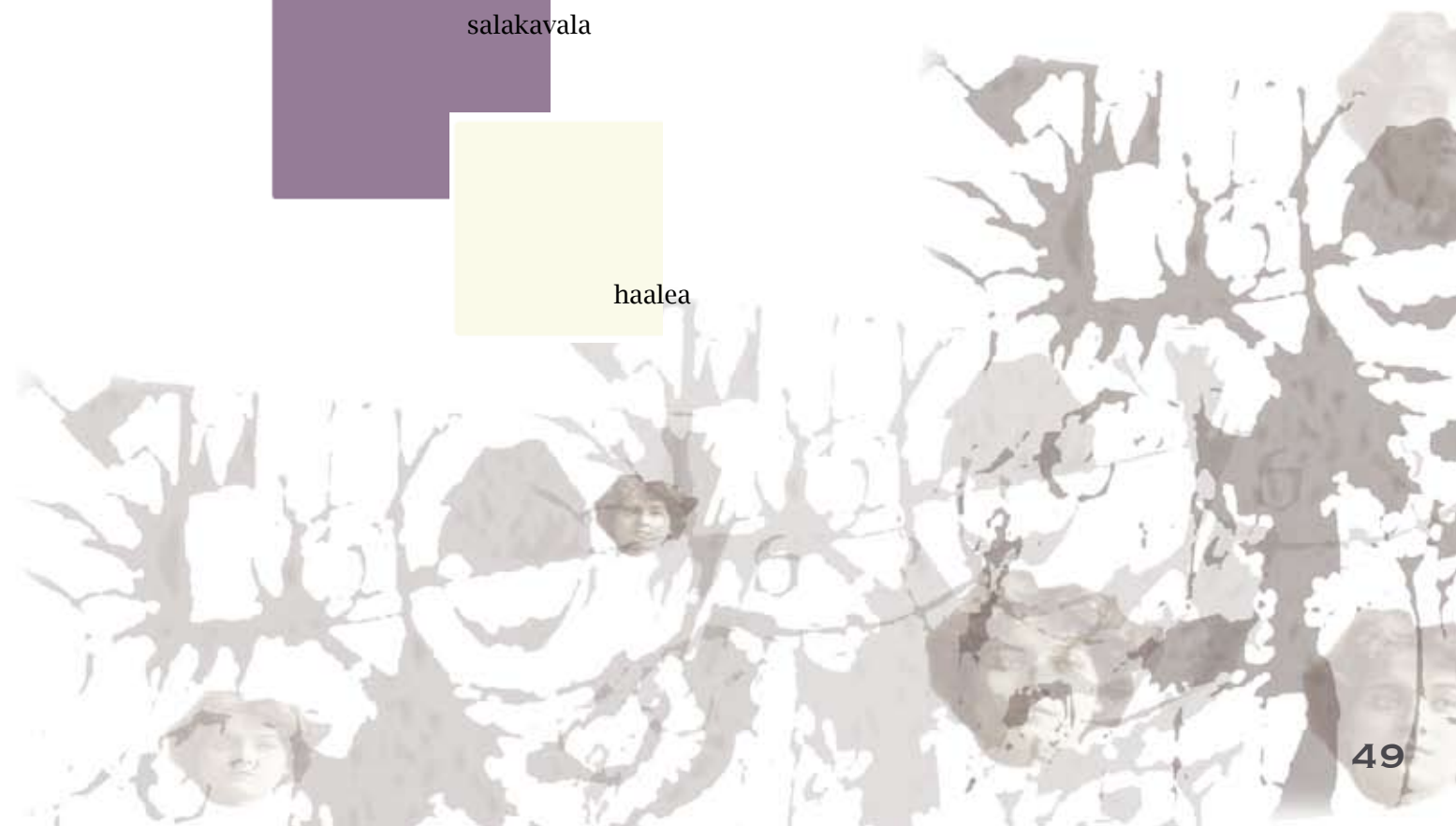
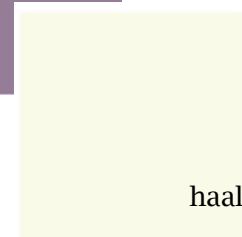
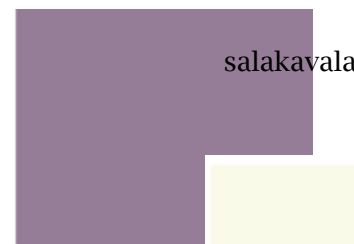
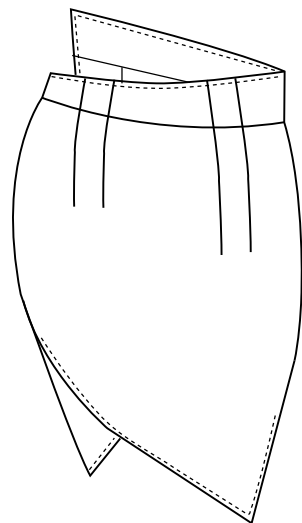
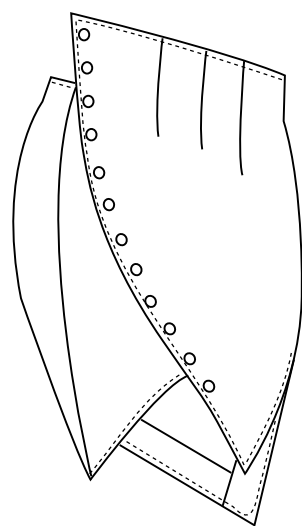
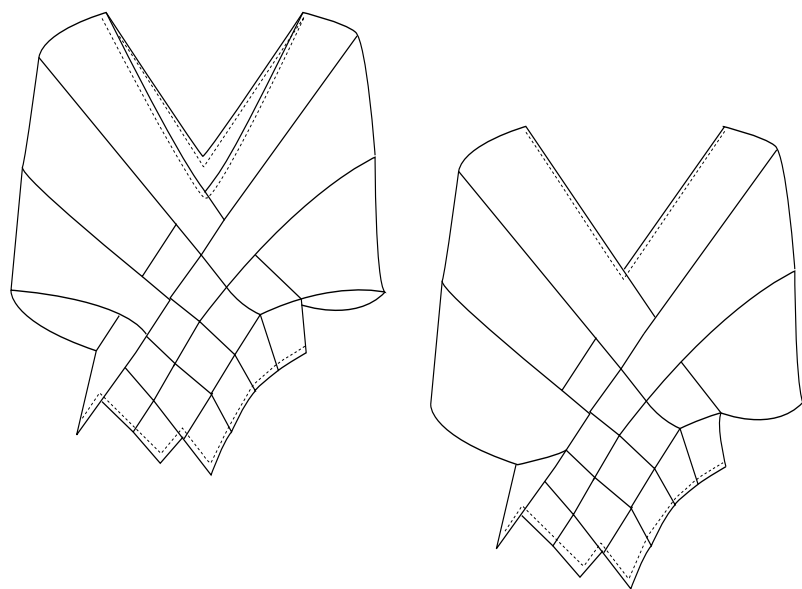

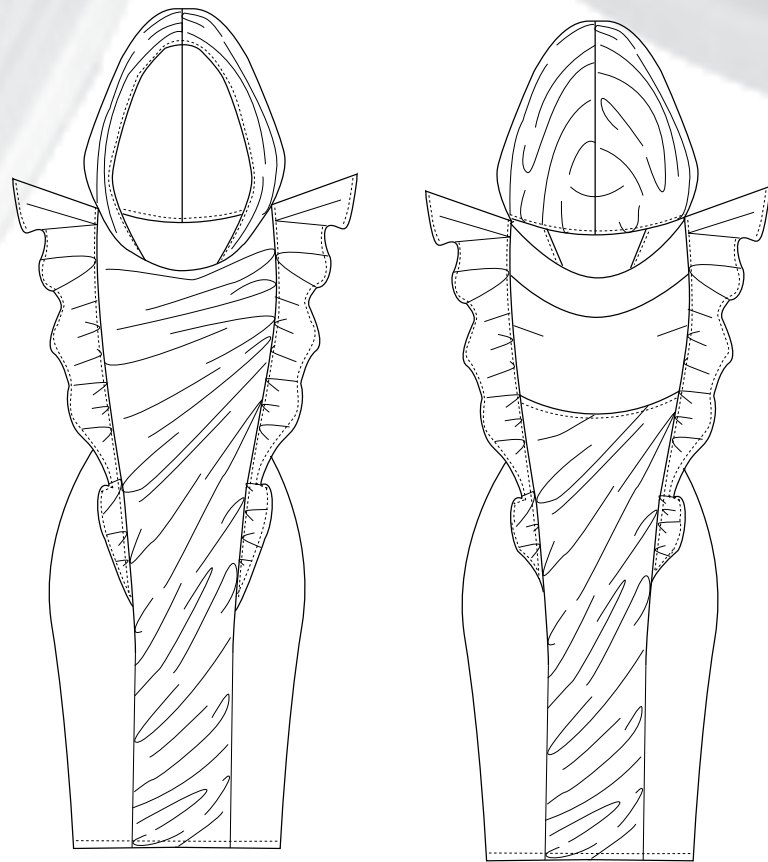

salakavala

leikki

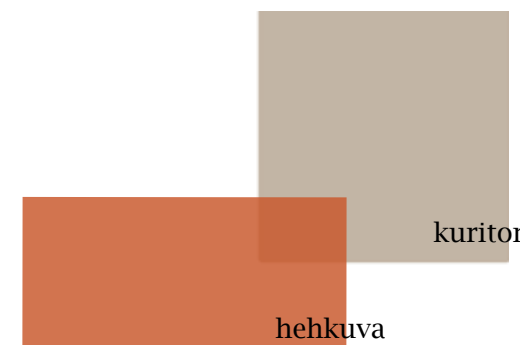
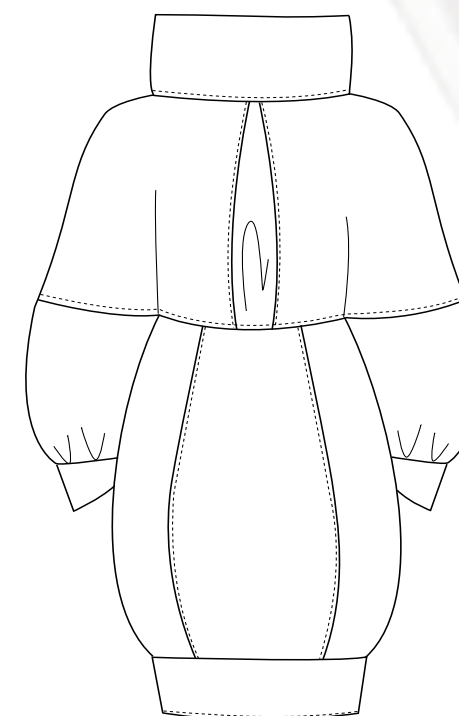
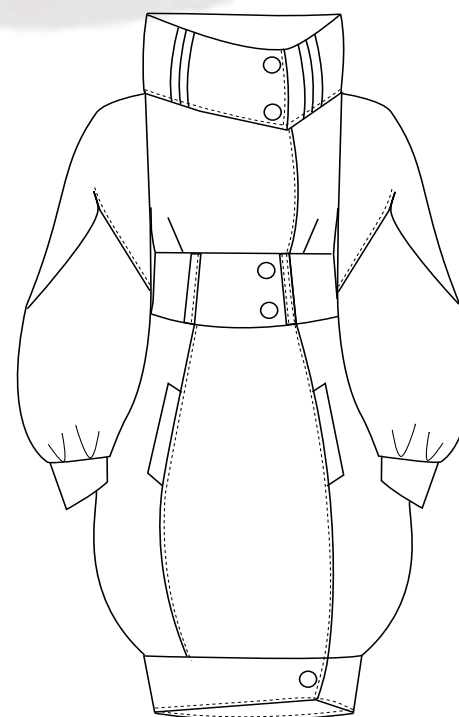
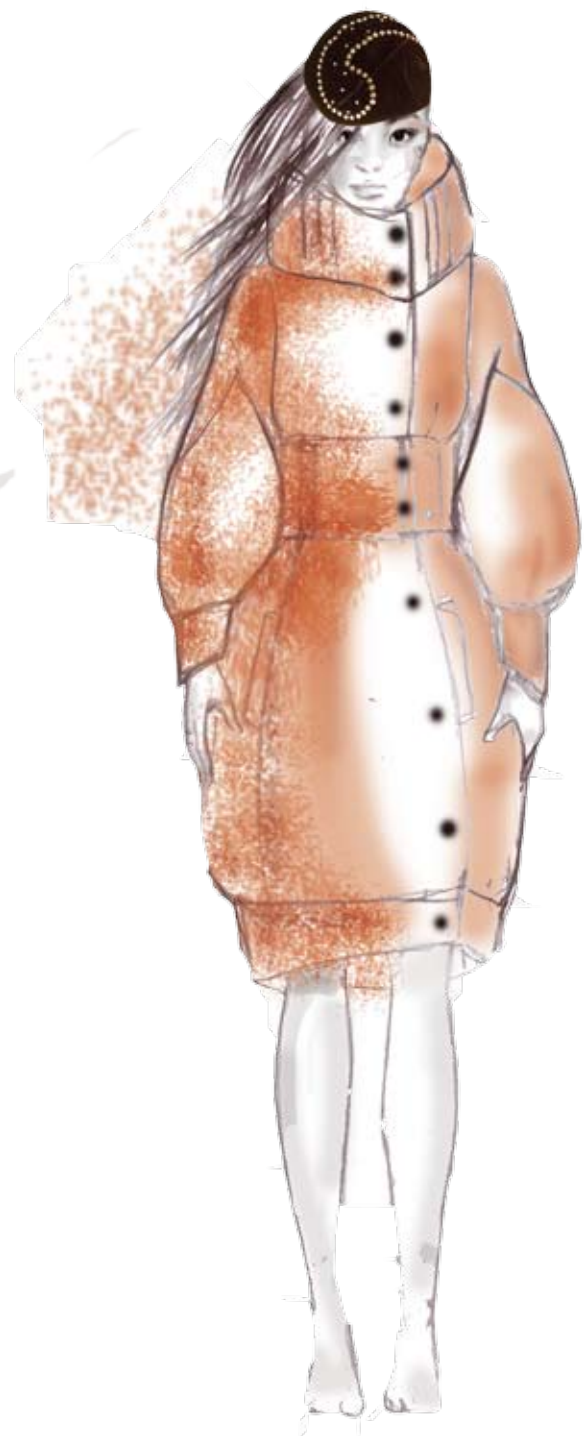

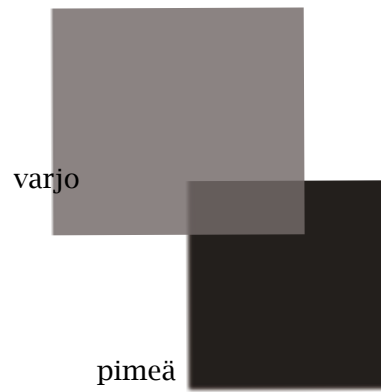
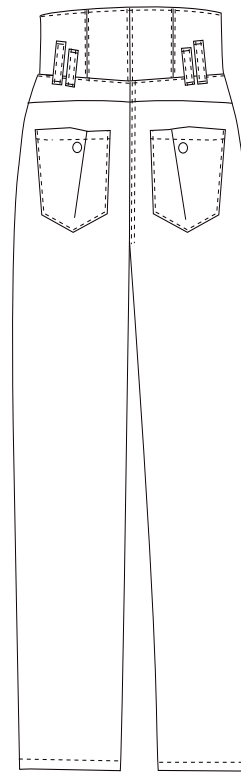
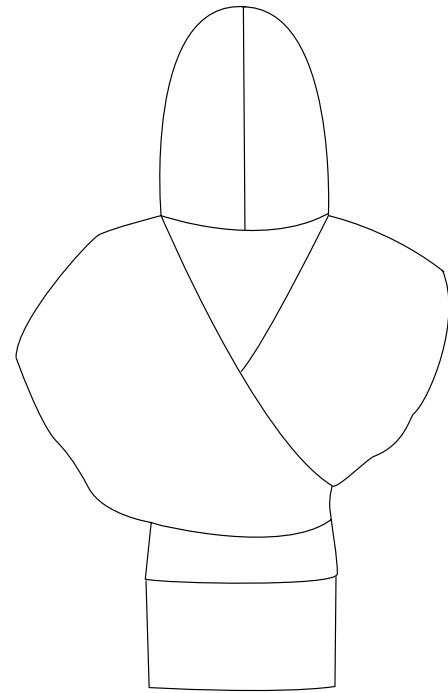
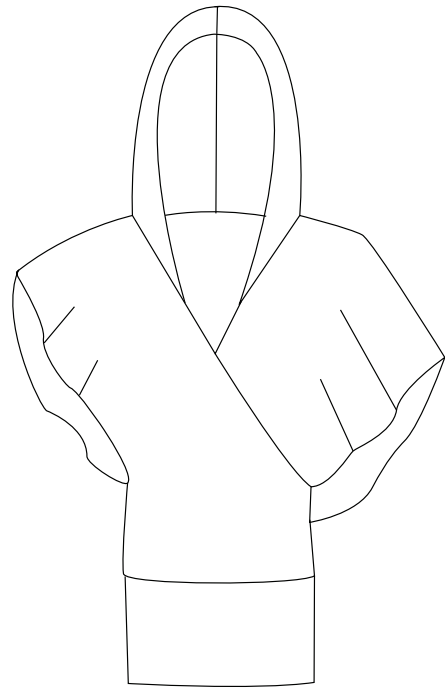

arvoitus

leikki

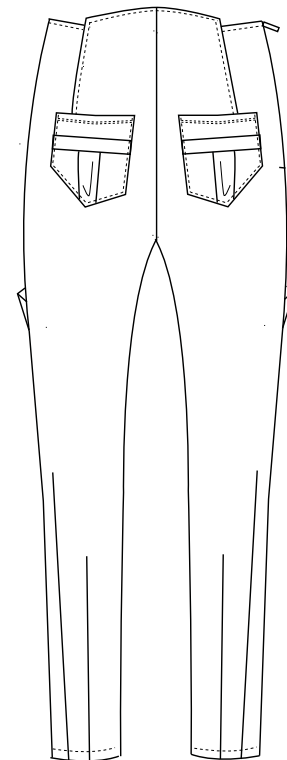
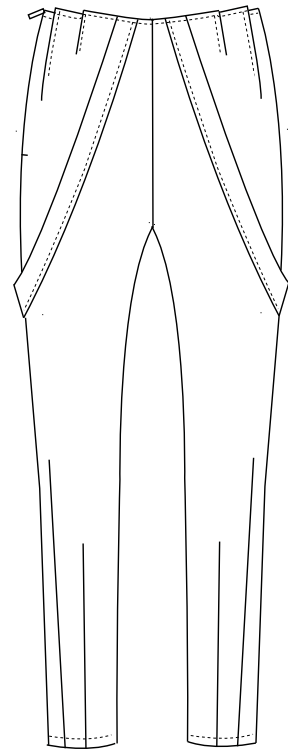
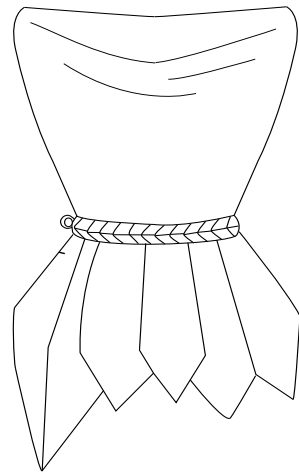
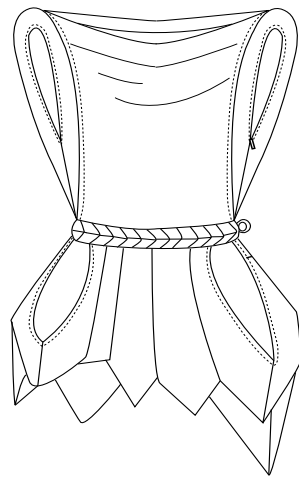

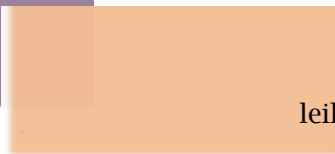

toppi: materiaalit 06 ja 02
housut: materiaali 10

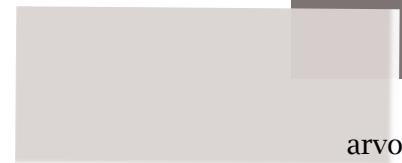
salakavala

leikki

varjo

arvoitus

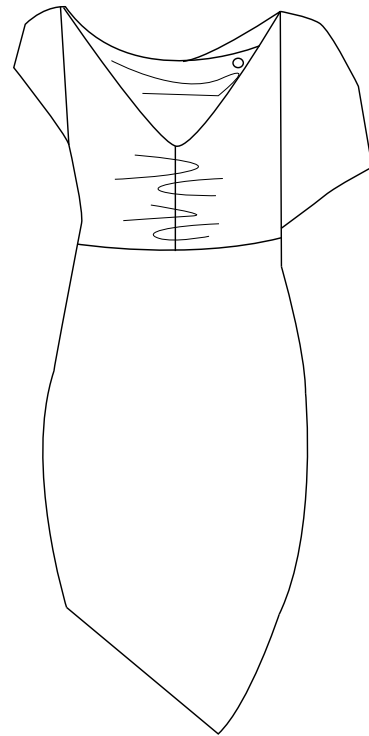
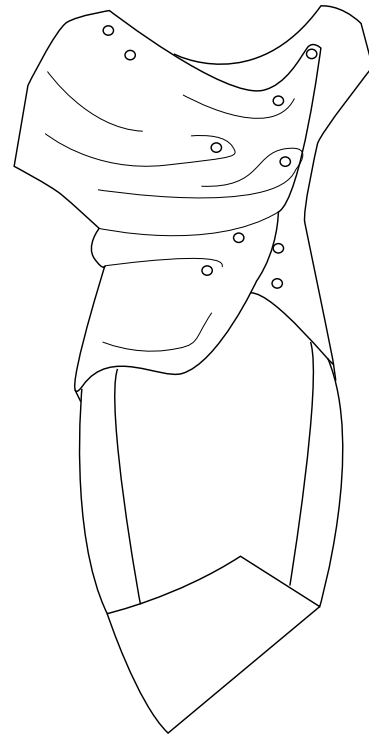
toppi: materiaali 01
housut: materiaali 09

mekko: materiaali 06

salakavala

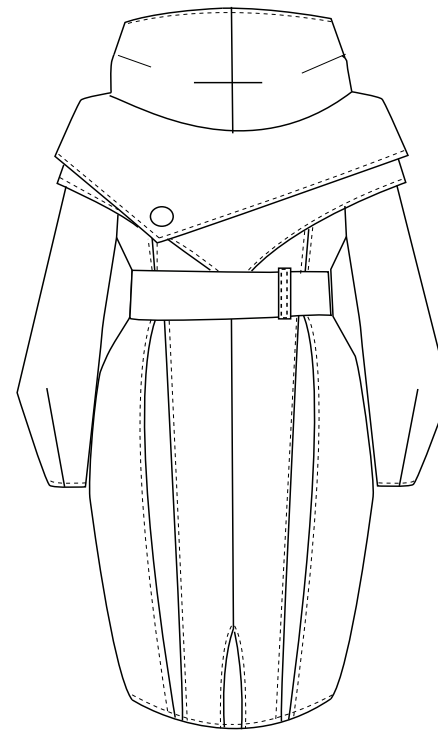
pimeä

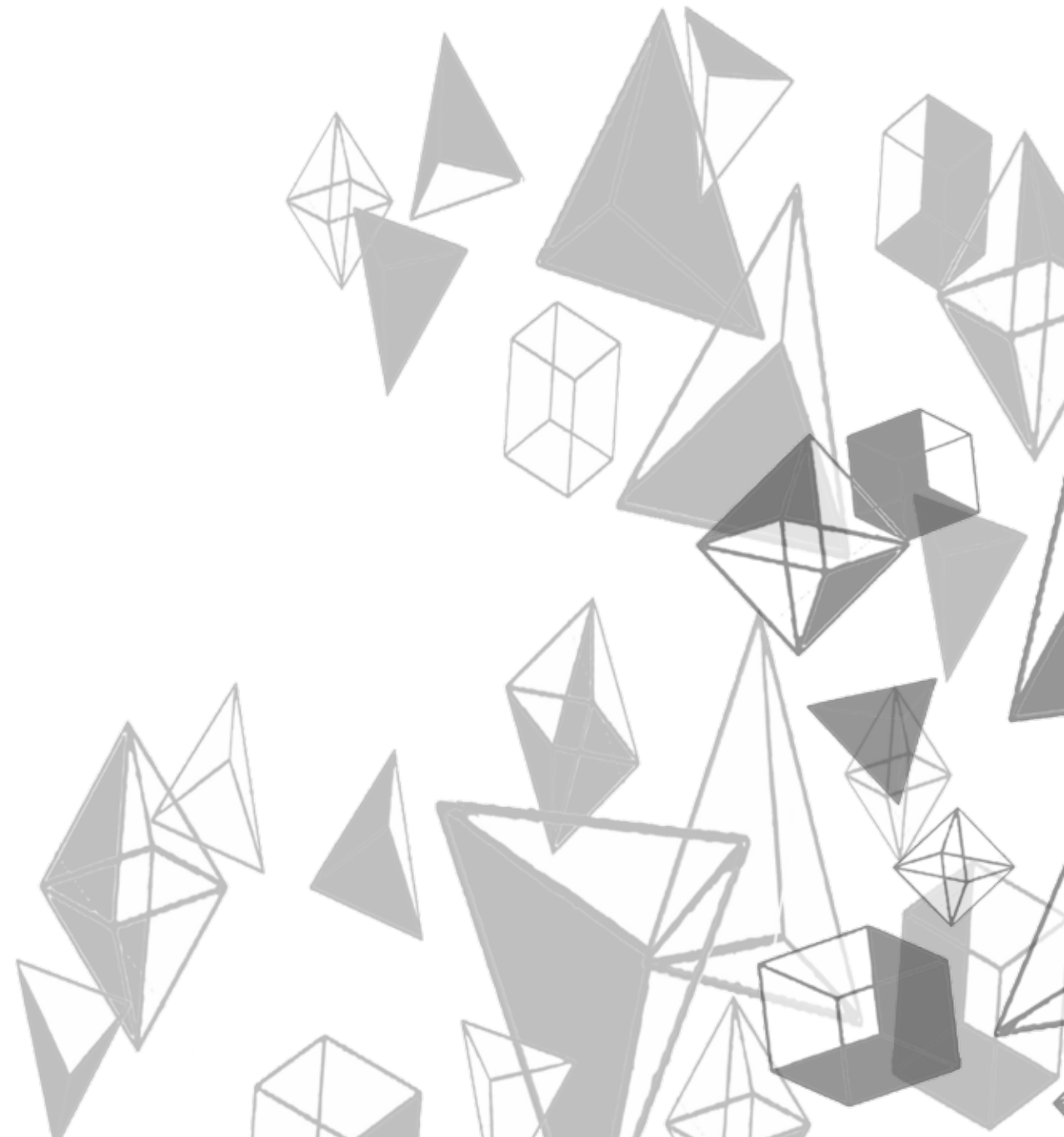

takki: materiaali 12

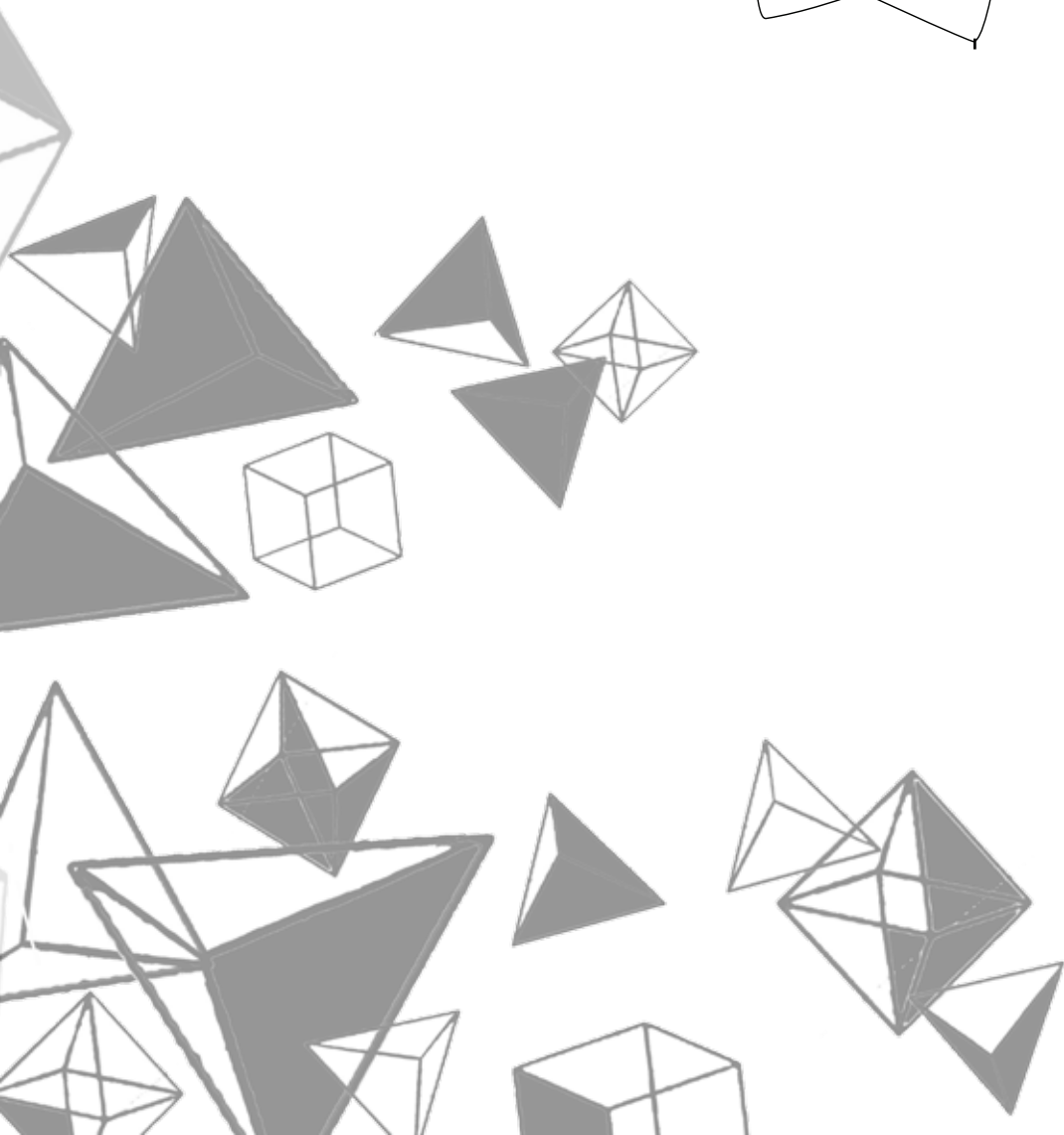
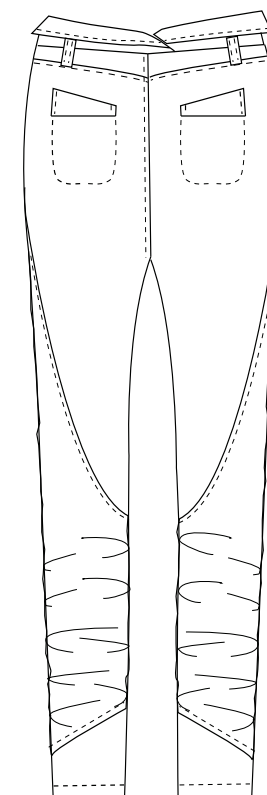
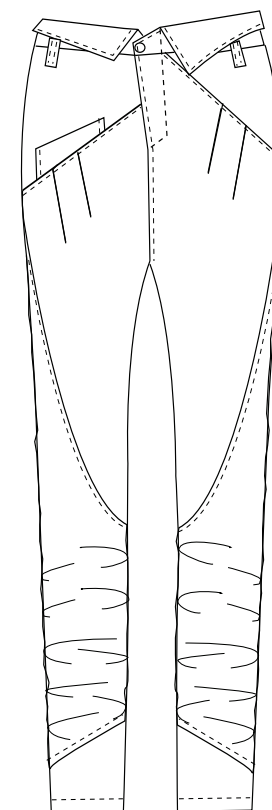
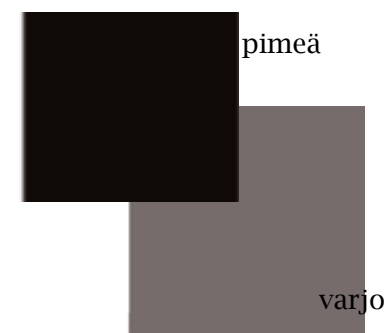
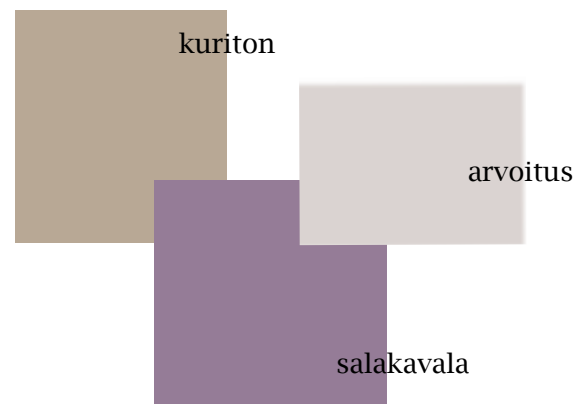
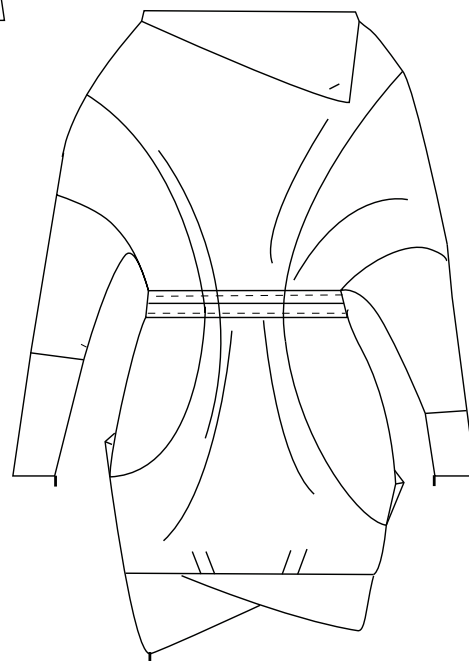
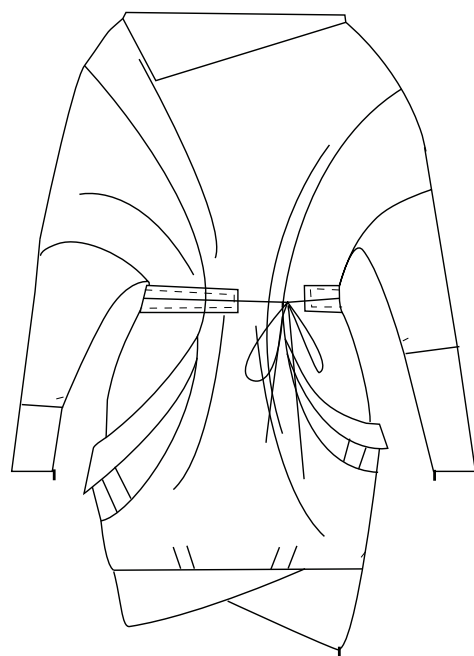
kuriton

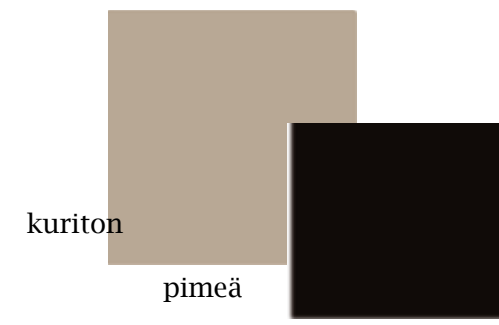
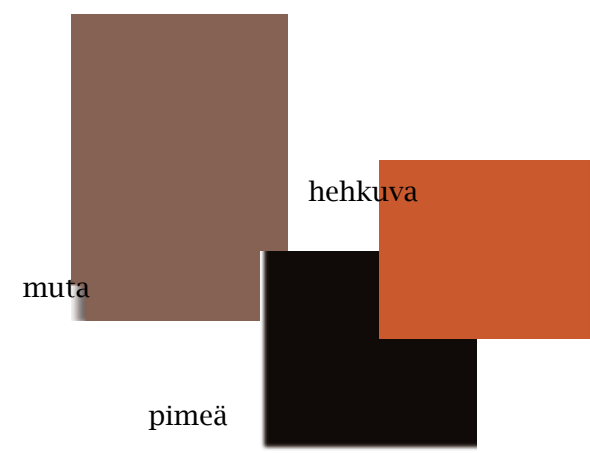
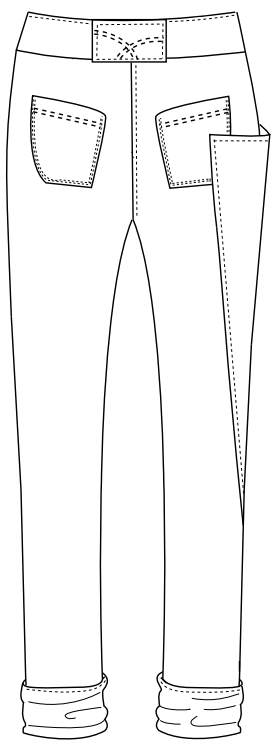
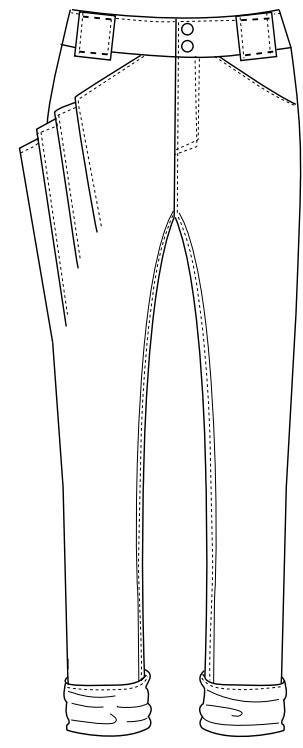
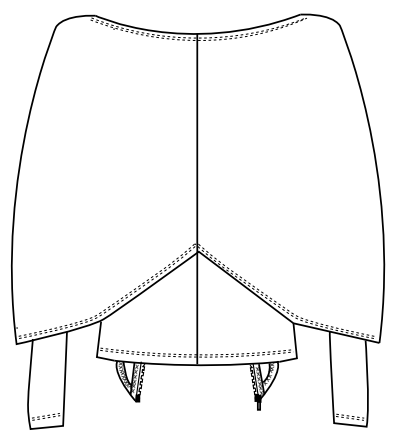
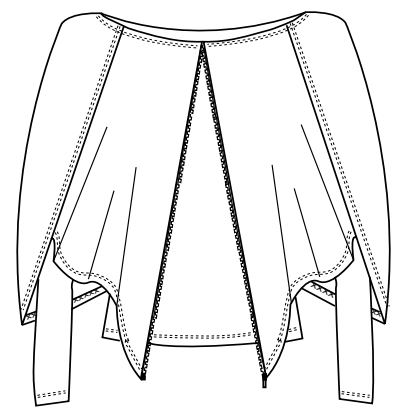
pimeä

paita: materiaali 04 ja 02
housut: materiaali 10

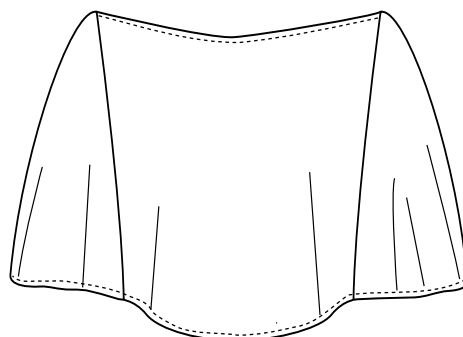
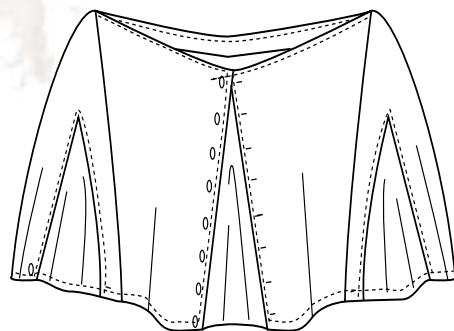

paita: materiaali 08
housut: maeriaali 10

paita: materiaali 06

pimeä

varjo

varjo

kuriton

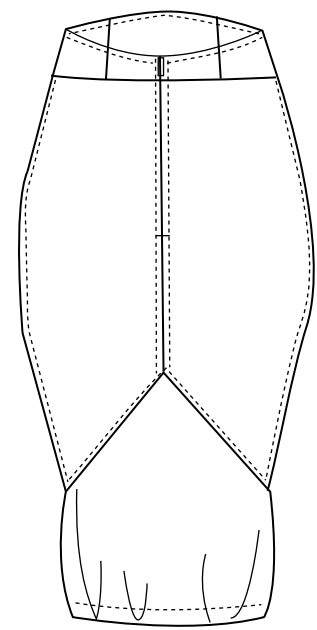
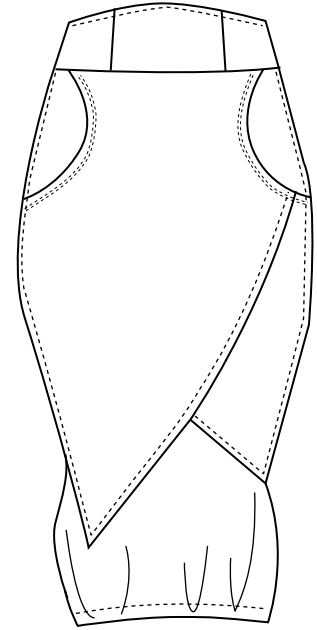
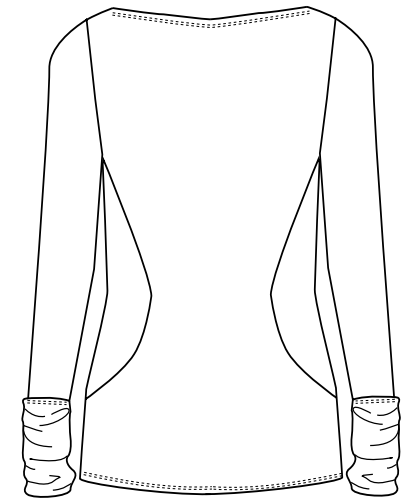
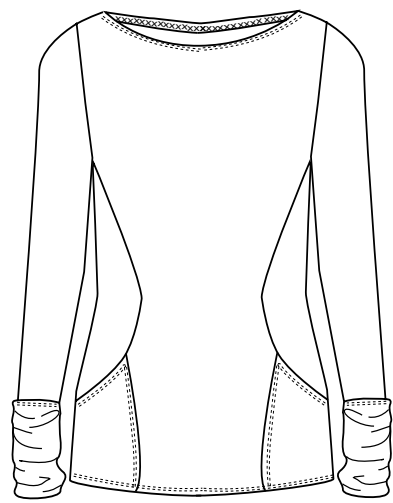
pimeä

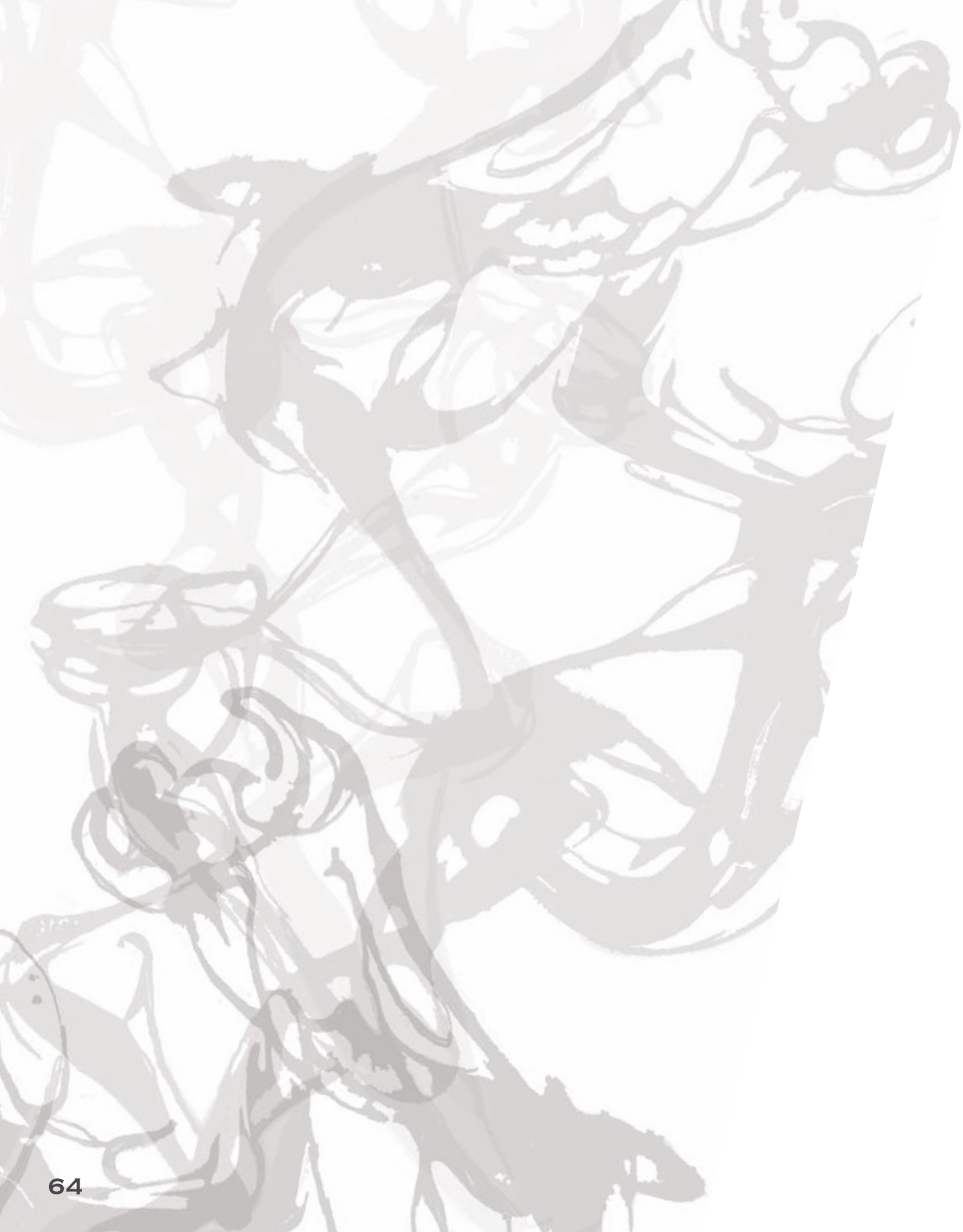

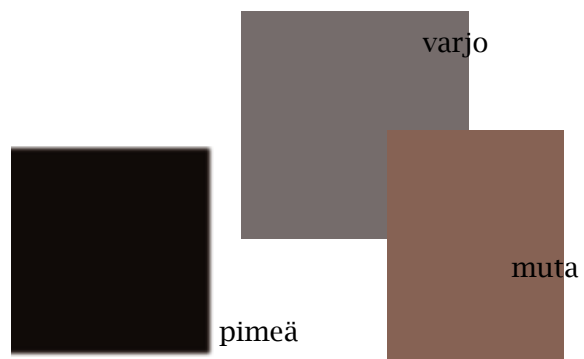
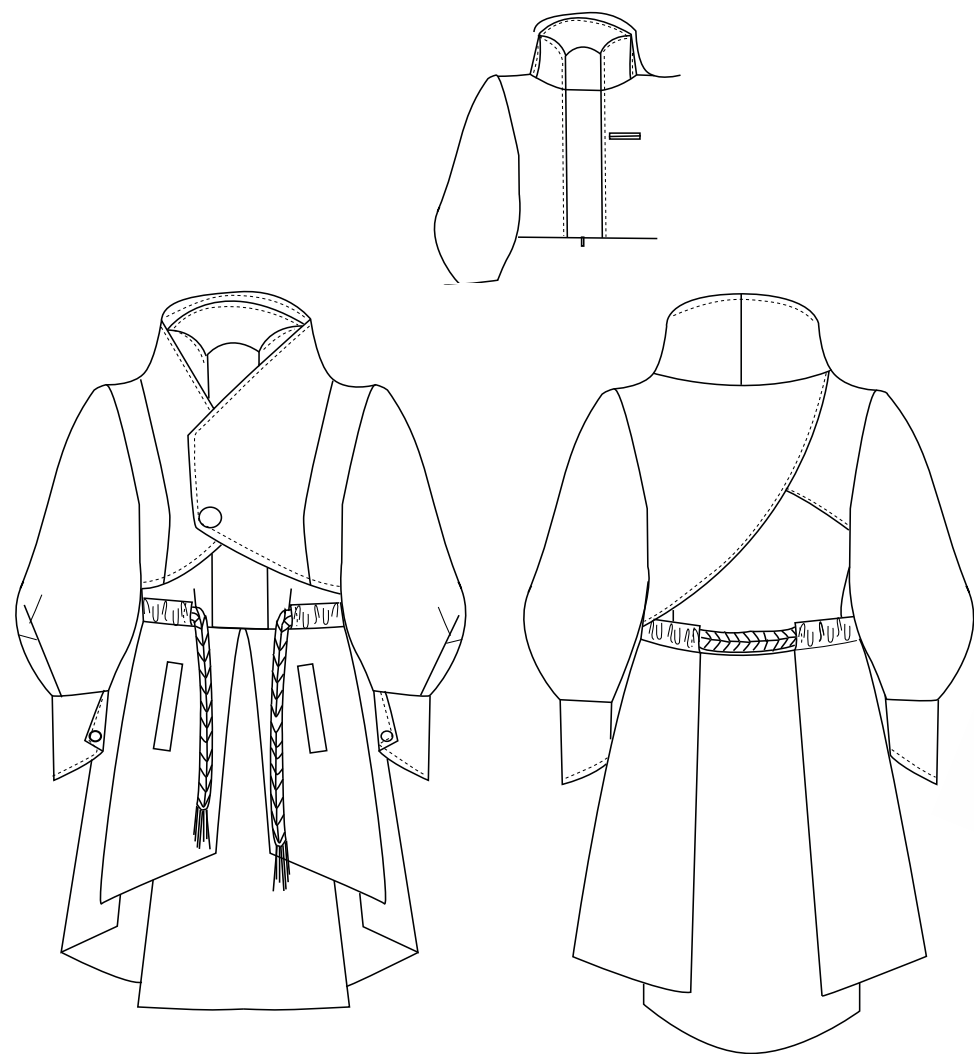
muta

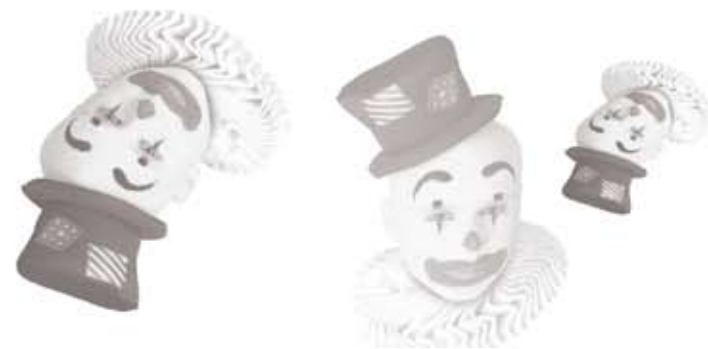

hehkuva

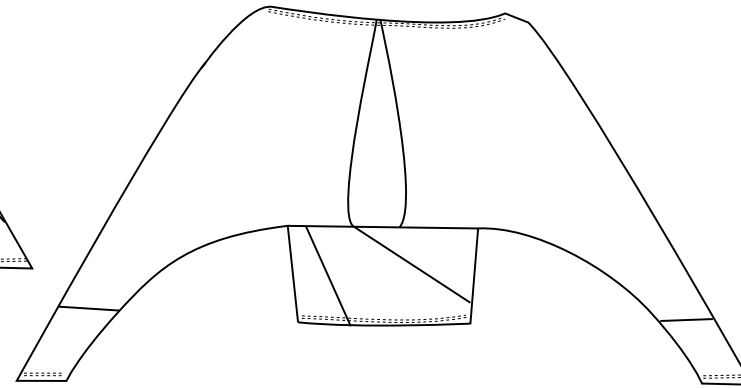
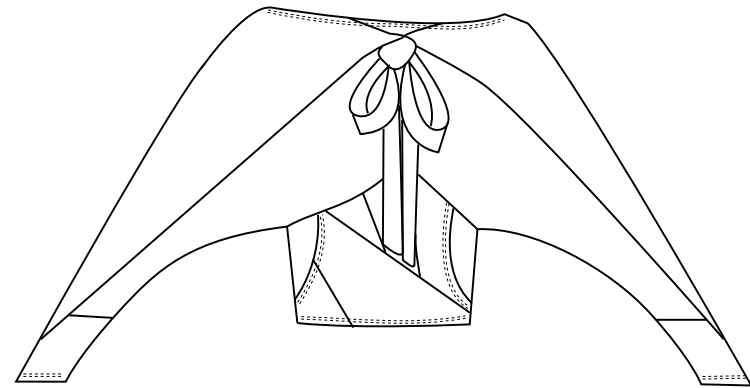

paita: materiaali 08
housuhame: materiaali 09

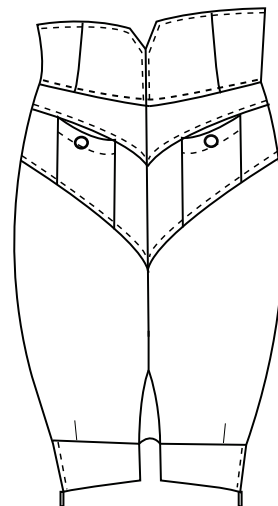
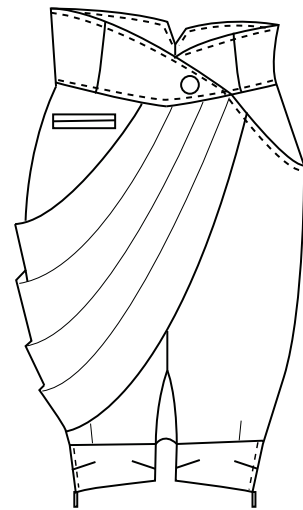
pimeä

salakavala

haalea

pimeä

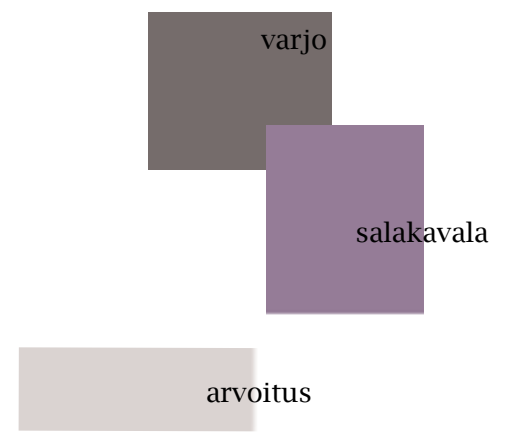
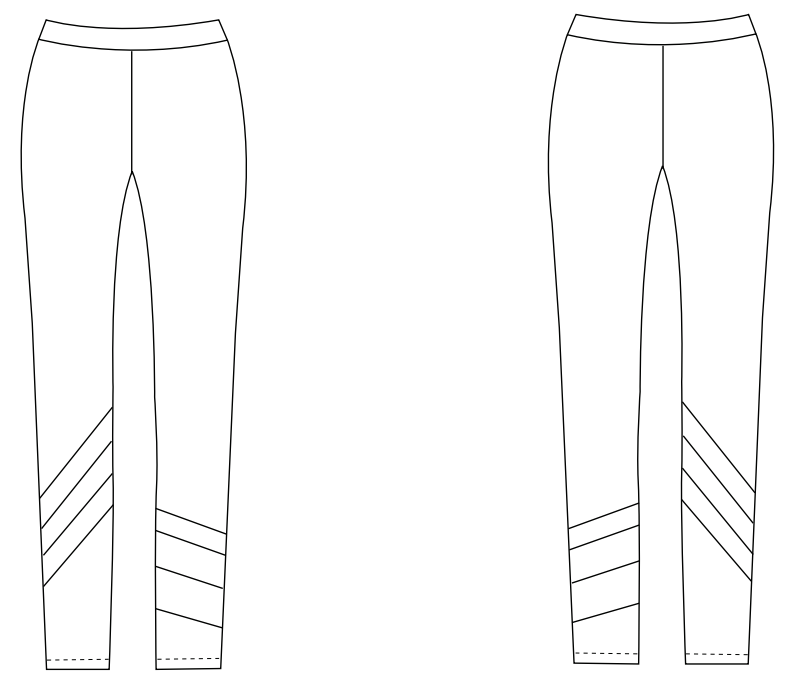
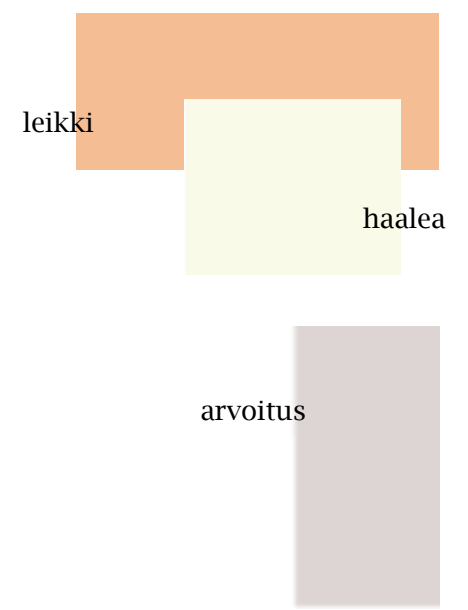
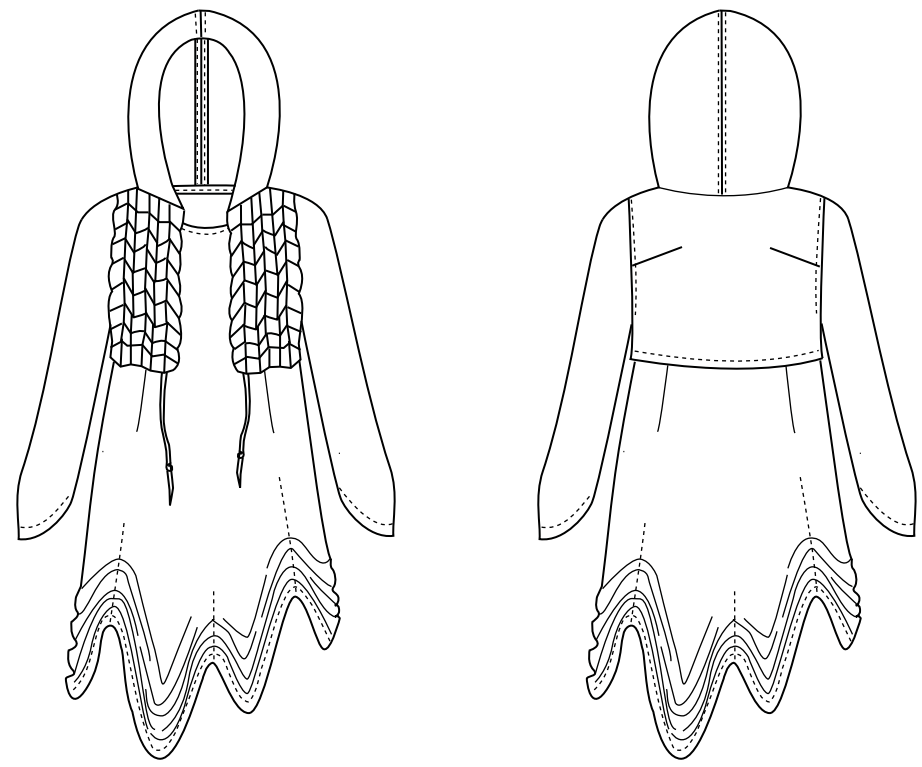
kuriton

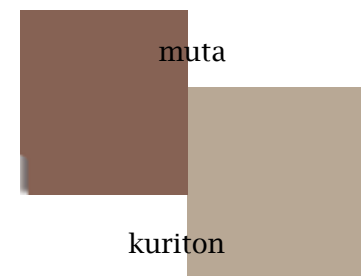
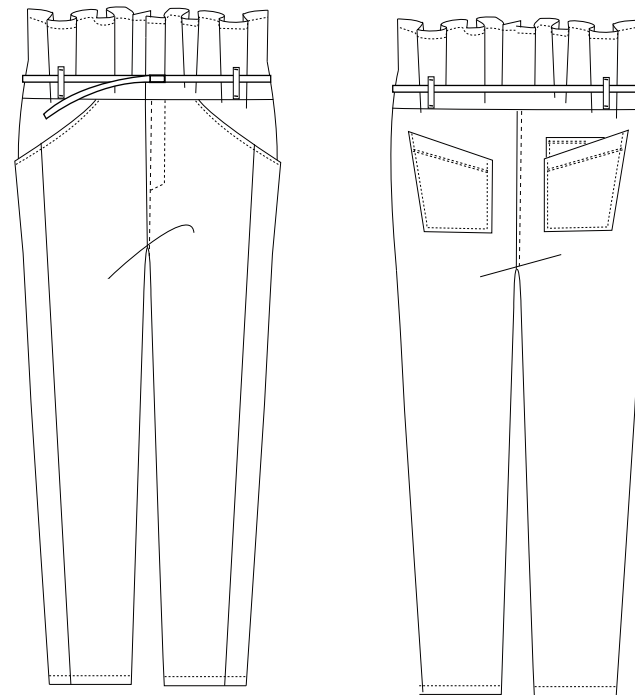
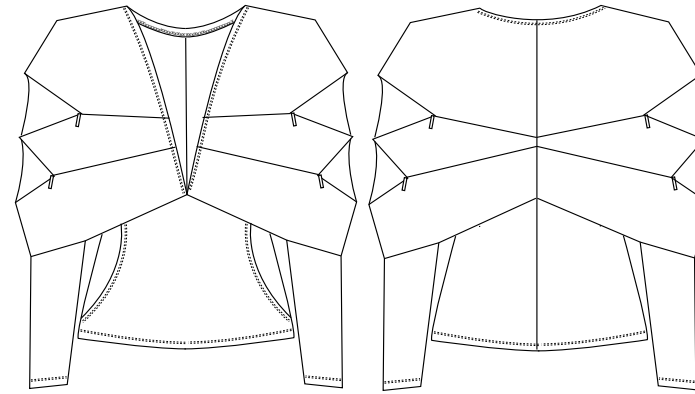
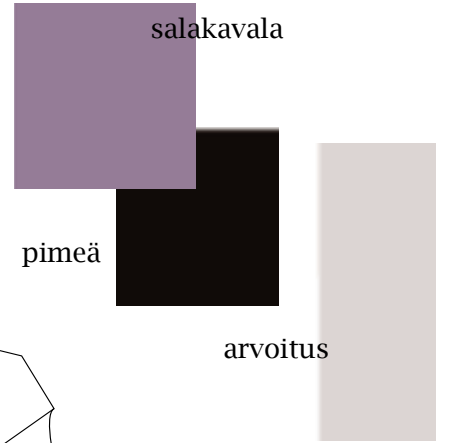
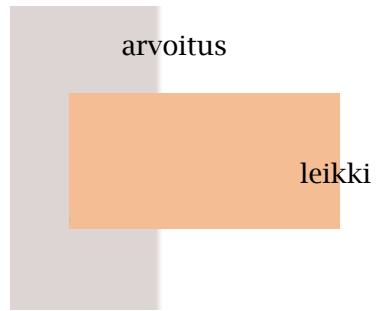

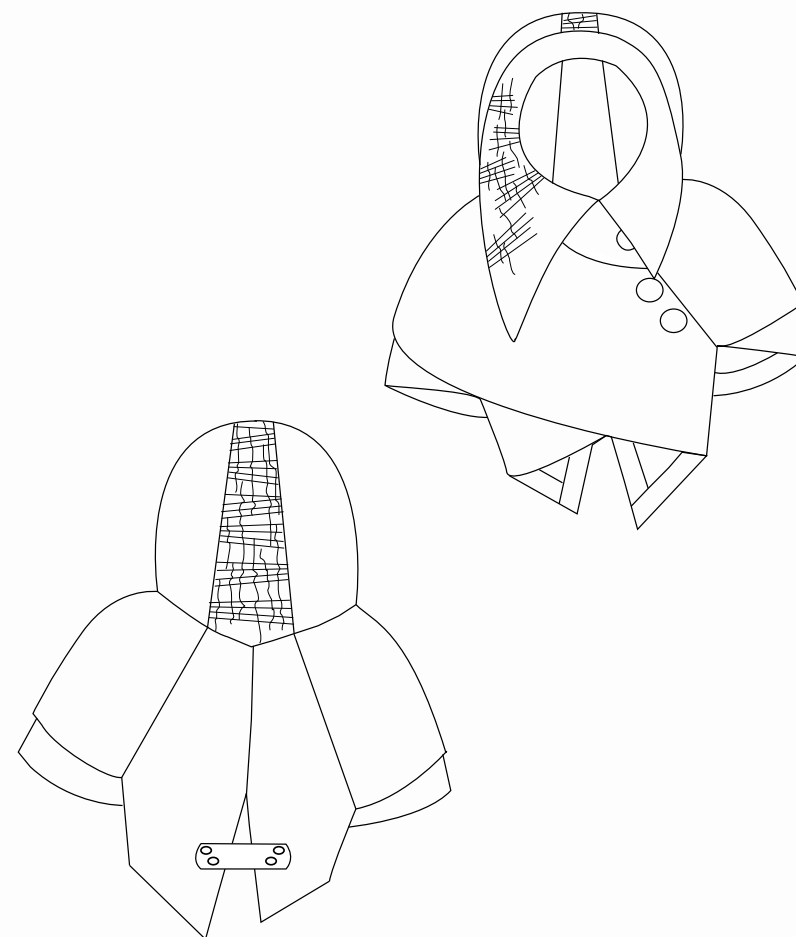
tunika: materiaali 07
legginsit: materiaali 08

paita: materiaali 08
housut: materiaali 09
t -paita: materiaali 07

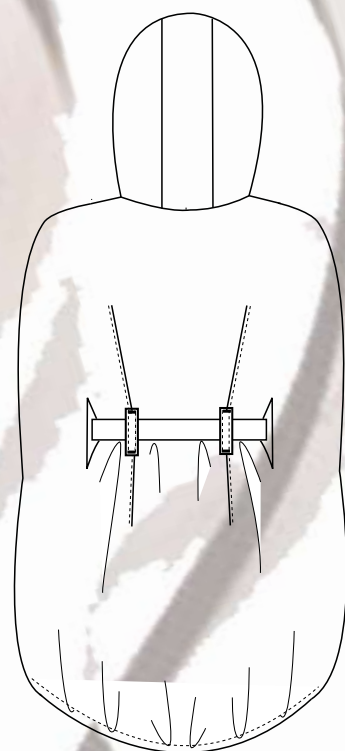
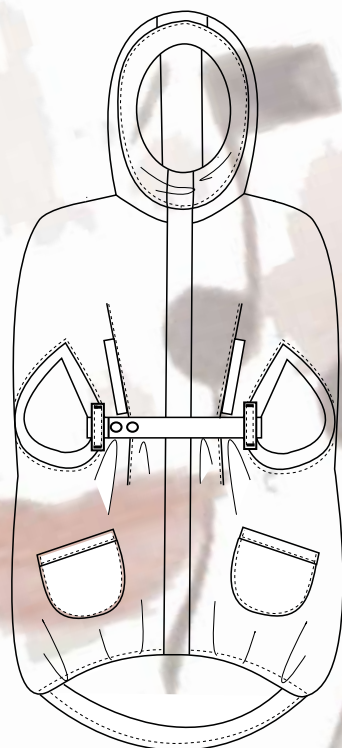

pimeä

varjo

pimeä

varjo

ARVIOINTI

Mallistoni idea tuli luonnollisesti sen kummemmin pakottamatta. Tiesin jo alusta asti haluavani keskittyä myös kirjallisen osaan ja paneutua johonkin malliston takana vaikuttavaan aiheeseen. Ideaa seurasi konkreettinen tiedonhakuvaihe, joka ei ollut niin yksinkertainen ja selkeä kun aluksi olin ajatellut. Naisen rooleja tunnutaan useimmiten käsiteltävän juuri äitiyden ja työn näkökulmasta ja niiden yhteen sovittamisen vaikeudesta. Aineistoa oli kyllä runsaasti saatavilla, mutta juuri oikeanlaista selvästi vähemmän. Niinpä tyydyin selvittämään suhteellisen erillisesti naisen rooleja ennen ja nyt ja vetämällä aika ronskistikin omat johtopäätökseni malliston tarpeisiin. Tärkeintä kuitenkin oli mielestäni kiinnostava aihe ja pohja mallistolle, johon koko konkreettinen mallisto tukeutuu ja tekee työstä yhtenäisen kokonaisuuden. Pelkäsin aluksi sirkuksen ideamaailman osana tuntuvan liian erilliseltä, mutta kuitenkin se kietoutui vahvasti malliston aiheisiin ja muotokieleen, kuljettaen tunnelmansa lävitse koko portfolion hyvin näkyvässä osassa. Sirkus antoi visuaalisesti työlle hyvin paljon, mihin pelkästä tutkivasta osasta, naisen rooleista, ei olisi ollut, siksi sen käyttö on mielestäni ehdottoman perusteltua. Vältin kuitenkin sirkukseen vaikutuksen suoraan vaatteisiin ja se mielestäni toimii hyvin vain viitteellisenä innoittajana ja välttää selkeän yhdistettävyyden ja kliseisyyden.

Mallistossa olen mielestäni selkeästi vienyt suunnittelua niin sanotusti aikuisempaan suuntaan ja tietoisesti välttänyt toistamasta itseäni. Street – malliston luominen olisi kenties ollut liian helppoa, koska se oli jo pitkään vaikuttanut monissa aiemmissa töissäni, eikä olisi tuonut uusia puolia esille itsestäni suunnittelijana. Kaavoituksellisesti pyrin tekemään tuotteista haasteellisia, mutta kuitenkin kohtuullisen helposti toteutettavia, ajan ollessa rajallinen, sekä kaupallisen ajattelun ja malliston mahdollisen teollisen valmistuksen vaikuttaessa jonkin verran. Pyrin viemään tuotteiden kaavoituksen loppuun yhdellä protolla, siinä onnistuen. Joitakin muotoja ja varsinkin kolmiulotteisia yksityiskohtia jouduin pohtimaan pidempään ja tekemään niistä erillisiä kokeiluja. Kaavoituksen kautta hahmotin tuotteille ominaiset muodot paremmin ja se yhtenäisti kaikkia malliston tuotteita. Ajan kuluessa, kaipasin tuotteisiin lisää selkeyttä ja avaruutta, joutuen muistuttamaan itselleni pitäytymään malliston linjassa. Ja vaikka tuotteiden suunnittelua voisi jatkaa loputtomasti, olen kuitenkin lopulliseen tulokseen kokonaisuutena tyytyväinen. Se on mielestäni kohderyhmäni näköinen ja säilyy ideamaailmalleen uskollisena. Tuotteet on loppuun asti mietitty ja niissä on uutuusarvoa, olemalla samalla kuitenkin käytettäviä ja tehtävänsä täyttäviä.

MALLISTON TULEVAISUUS

Malliston aihe kykenee kantamaan brändiä, sillä on selkeä tarve ja kohderyhmä. Kuitenkin vanhassa sirkuksessa ideamaailman vaikuttajana on vain yhden tai korkeintaan kahden malliston verran materiaalia. Jatkossa brändin tulisi luonnollisesti uudistua ja löytää uutta innoitusta. Pohjan ollessa vahva ja omaleimainen on vaatemerkin helpompi erottua ja luoda haluttava imago. Vaikka innostusta oman yrityksen tai vaatemerkin luomiseen ei juuri tällä hetkellä ole, on se yksi varteenotettava vaihtoehto jo lähitulevaisuudessa. Silloin malliston aiheen ja sen raamien käyttöönotto ja päivittäminen ei tunnu lainkaan mahdottomalta. Tämän päivän kulutus on menossa kestävämpään suuntaan ja vaatteilta haetaan pitkäikäisyyttä, monikäyttöisyyttä ja persoonallisuutta. Sitä ReVerie – mallisto edustaa ja myös mahdollinen oma brändini tulevaisuudessa.

LÄHDELUETTELO:

Apo, Satu, 1999: Suomalainen nainen. Otava.

Burr, Vivien, 2003: Sosiaalipsykologisia ihmiskäsityksiä. Vastapaino.

Carlsson, Marianne, Eliasson, Mona, 1993:
Naisen psykologia. Lademann.

Nilsson, Elise, 2007: Nauhat ja helmet: palmikoi, kiedo, solmi.
Minerva.

Selin, Jaakko, Muodin uusi aalto, Muotimaailma 4/2007.

Turkki, Kirsi, Vaatealan tuotannosta jo
kolmasosa ulkomailla, Turun Sanomat 14 /2008.

Vilkko – Riihelä, Anneli, 1999: Psyhyke; psykologian käsikirja. WSOY.

(<http://fi.wikipedia.org/wiki/Sirkus>)

(www.tkk.utu.fi/.../kulttuurihistoria/kulttuurihistorian_oppimateriaalit/uusimman_ajan_kh/ollila)

(http://www.nansogroup.com/page.php?page_id=4&action=details&id=63)

KIITOKSET:

Ohjaajat:

Kia Koski

Esa Lukala

Heikki Saros

Marjut Yli-Mäyry

Tuija-Maija Piironen

Ompelijat:

Terttu Meuronen

Sirkka-Liisa Hölttä

A business card for a fashion design and illustration studio. The background features a detailed fashion illustration of a person's face and upper body, rendered in a sketchy, artistic style with various textures and colors. The text is overlaid on the right side of the illustration.

**FASHION DESIGN/
ILLUSTRATION**

VEERA VIRTANEN
+358 50 538 2278
VEERA.VIRTANEN1@GMAIL.COM

